

Redakcja i Administracja:
R. Emiliano Pernetta 042
Telefon 4-3-4
Prenumerata roczna:
W Brazylii 14\$000
W Argentynie 6 pez.
Zagranicą 2 dolary
Płatna z góry
Cena numeru \$400
Za Kurytybą \$500

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

Adres na listy
i przesyłki pie-
niężne:
Caixa postal B
Curityba

NR. 26 KURYTYBA - S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 16 CZERWCA ROK 1935

Odpowiedzialny: KOMITET REDAKCYJNY

SEWERYN KRYŃSKI

Rozwój prasy światowej a dziennikarstwo polskie w Brazylii

Wielki dziennik współczesny jest wytworem całego szeregu czynników, które złożyły się na jego treść i wygląd zewnętrzny, jest wytworem umasowienia się czytelnictwa, umasowienia się oświaty i całego życia społecznego, lecz w pierwszym rzędzie jest wytworem rozwoju techniki — techniki drukarskiej i techniki komunikacyjnej.

Rzezaniami ręcznie płytami drukarskimi i Gutenbergem nie mogliśmy być Miltenberga nie mogliśmy być Miltenberga nie mogliśmy być Miltenberga... (text continues with historical context of printing technology)

Dawniej, gdy aeroplanem był dyliżans, a telegrafem — plotka, podawana z ust do ust, kontentowano się wiadomością o stanie zdrowia sukki pani hrabiny z najbliższego dworu, a o śmierci cara — dowiadwała się Europa już wtedy, gdy detronizowano jego następcę. Wojska zaś wyruszały na odsiecz miasta, gdy już oddawna wróg przepędzony został przez mieszkańców, albo, jak to często bywało, — dostosowały się prędko do wymagań reżymu i heroicznych mieszczków, pozostając na stałe w zdobytym mieście, ale już w charakterze zwyciężonego.

Dzisiaj w epoce szybkości i wszystko pozerającego tempa, organizacja szybkiej wiadomości — prawdziwej lub zmyślonej organizacja szybkiego druku, szybkiego rozdziału pisma do rąk czytelników, jest pierwszym warunkiem powodzenia każdego pisma.

Czytelnik chce dziś wiedzieć wszystko i to natychmiast. Nie mówimy o tym czytelniku, bardzo pospolitym teraz, który wszelkich wiadomości żąda z góry. To też gazety zmuszone są przystosować się do naszej epoki bezrobocia, kawiarnianych „wieszczów”, wszechwiedzących „glup-tasów” i złośliwych „plotkarzy” — podają przeto o uchwaleniu billu, o wozie jąd do Anglii lub o ostatnim zwycięstwie sportowca w Tasmanji nad Nową Zelandją, lub też o słumieniu rewolucji hiszpańskiej, — o wiele wcześniej, aniżeli fakty te zostały, rzeczywiście zrealizowane.

Tak czy owak, nawet żądny skomnej prawdy mieszczuch, chce ostatecznie wiedzieć wszystko

i jaknajprędzej. Toteż nie wystarczy już obecnie, w stolicach europejskich czy amerykańskich, trzy lub cztery wydania dziennie jednej i tej samej gazety, trzeba jeszcze wydać nadzwyczajnych, trzeba gazety świetnej na gmachach redakcyjnych, specjalnej stacji nadawczej danego dziennika, promieniującego swą anteną, jak macki zaborcze i wszechotne wszystkich zdarzeń, tragedji i fars.

Bo też poza masą poważnych i niebezpiecznych konkurentów w postaci reportarzu kinowego, a przedewszystkiem w postaci wszechmogącego, wszechobecnego i wszechkrzyczącego radja. Jeżeli zamach na króla Aleksandra i ministra Bartho, podany został przez radjo w ciągu piętnastu minut po dokonaniu, a przez gazety paryskie dopiero w ciągu godziny po zbrodni to jest to wielka porażka, kłeska nieomal, a w każdym razie olbrzymie niebezpieczeństwo dla dziennikarstwa.

Jeżeli zamiast czytać długie opisy w gazetce, mógł mieszkaniec Paryża czy Londynu, przed oglądaniem tego samego dnia, oglądać w kinie film, wiernie oddający przebieg zamachu, to jest to dla prasy niebezpieczeństwo i impuls do walki, do ciągłej walki o szybkość.

Przyznać jednak należy, że w walce tej prasa nie ustaje, że środki i metody organizacyjne, które w walce tej podjęła, przyniosły jej poziomowi ideowemu może więcej zła niż dobra, ale przecież do dziś dnia nie jest pewne, czy należy uważać prasę za interes, czy za posłannictwo.

Jest zapewne w dziennikarstwie tyleż prawdy co szalbierstwa, tyleż ideowości co interesu, a w każdym razie — tyle posłannictwa, i ile poziom, użyteczności, a interesowanie się wiadomością na to pozwalają. Bo o gazetach — pionierach, — trudno jest mówić, operując powyższymi przesłankami. Są one zależne od całego szeregu okoliczności które powstają wokół „normalnym” prawom uspołecznienia się masy. To wszystko powyżej powiedziane odnosi się tylko do wielkich organów które sobie mogą pozwolić na własną organizację telegraficzną, radiową i lotniczą. Gazety średnie i mniejsze, zdane są na łaskę i niełaskę, rozmaitych centralnych agencji informacyjnych, jeżeli nie są nimi poprostu wielkie, czasem bezwzględnie nożyce, do wycinków z innej prasy. Powyżej wymienione agencje, ostatecznie tak rozszerzyły swój zakres działania, że dostarczają, gazetem „własnym” — nietylko wiadomości i komunikatów, ale i artykułów ideowych, a nieraz i

IV. Sejmik C.Z.P. w dniach 29 i 30 czerwca w Kurytybie. Już dziś należy wybrać delegatów, zapłacić ich pełnomocnictwem, opłacić zaległe opłaty członkowskie, obseszać Polską Wystawę Rolniczo-Przemysłową.

całe polemiki, rzekomych kampanij czy dyskusyj, pochodzących jakoby z głębi opinii publicznej. Sprawa agencji zasługuje na to, aby jej poświęcić słów kilka. Otóż poza agencjami prywatnymi, istnieją t. zw. agencje oficjalne, które niekiedy zbyt „oficjalnie” interpretują, po swojemu prawde, Havas, Reuter, Stefani, Wolf, Rengo, Tass — oto nazwy tych wielkich twórców opinii światowej. Oczywiście trudno jest mieć cokolwiek przeciwko samej zasadzie wielkich, doskonale zorganizowanych i wyposażonych centrali informacyjnych — życzyć by jedynie sobie należało, aby filtrowanie i cenzurowanie nie szkodziło prawdziwości dostarczanych komunikatów i korespondencji.

Wiadomości o ostatnim pokazie paryskim, lub ostatnim wyścigu paryskim są często jedynie wiadomością, jaką Havas rozsyła po świecie z bogatej zawsze, w zdarzenia polityczne, społeczne, artystyczne lub naukowe — Francji. A niedługo temu telegramy agencji Rengo „o” świecicie kwiatów wiśni”, lub agencji Tass o pianisty — kryją tylko poważne wydarzenia ekonomiczne lub polityczne, a w każdym razie gorączkowe szycowanie się do nowej zawieruchy wojennej. Oczywiście ubolewać niema nad czem. Potęga wpływów i względność prawdy wielkich agencji jest tylko odbiciem się tej walki, która dziś toczy się na wszystkich od-cinkach frontu życia zbiorowego, a jak powiedziałby Bernard Shaw — nawet kłamstwo jest dowodem, że prawda gdzieś tam daleko istnieje.

Trzeba więc odnieść do tematu, wrócić do zagadnienia nowoczesnej prasy, do jej służby informacyjnej.

Jak powyżej zostało wspomniane, pierwszym środkiem walki prasy o szybkość, było stworzenie agencji, rozporządzających własnymi stacjami telegraficznymi i radiowymi, siecią korespondentów, nadających materiały naj-szybszą drogą — przez telefon, telegraf, przez aeroplan, kabel bezpośredni, walizę belingraficzną, nadającą fotografie, a szcze-gólnie pomoc i udział włączone, instytucji i osób prywatnych. Wy-maga to ogromnych środków finansowych, toteż mniejsza gazeta zdana została na łaskę agencji w dziale informacyjnym. Pro-została jej jedyną walną drogą do części, może najważniejszej ideowej a zarazem reklamowej. Te ostatnie dwa zagadnienia są ze sobą, często nierozdzielne. Mniejsza gazeta, aby dotrzeć do masy, odegrać rolę wychowawczą nie musi koniecznie być zabar-wiona ideologią ograniczającą pro-gramowo zadanie ideowe tej ga-zety, to wychowanie w społeczeń-stwie zainteresowania do zagad-nień poważnych, wyrobienie w niem zdolności i krytycyzmu, po-magając społeczeństwu w ten

sposób do zrozumienia, chociażby względnej prawdy i wyrobienia orientacji. Czytelnik oderwany od wielkich ośrodków kulturalnych, powinien być, przez uczci-we nastawienie gazety mniejszej, lokalnej, wciągnięty w wir życia społecznego. Przeto właśnie część reklamowa, mająca na celu zdoby-tcie tego czytelnika dla gazety, jest zagadnieniem pierwszorzęd-nym. Nietylko, bowiem reklama w ga-zecie, lecz oto jest dzisiaj myśl przewodnia, szanującą siebie i swój byt, płacówka prasowej.

Przedewszystkiem zasada reklamy bezpośredniej, tak zwanej „direkt mail”, zaczyna górować nad innymi. Jest ona skierowana nie tylko do zdobycia czytelnika, ale do zdobycia abonenta, stoko-ło ważniejszego dzisiaj, ze względu na stały wpływ wycho-wawczy, ideowy i moralny danej gazety, jakoby i w związku z prawdą w formie nielojalnej kon-kurencji, nagradzając zwycięzców jakiegos konkursu wycieczką w Alpy, a niezwytyczów — bez-płatnym abonamentem miesięcznym gazety konkurencyjnej.

Konkursy literackie, patrono-wanie, lub poprostu nawet orga-nizowanie całego szeregu imprez, artystycznych, naukowych, odczytów, wieczorów dyskusyjnych, t. zw. gazet mówionych, sądów literackich i t. p. przyciągają czy-telnika do współpracy w dzien-nikarstwie i przyczyniają się w ten sposób do zwiększenia auto-rytetu i pożytności pisma, do zacieśnienia więzów z czytelnikami, do wzmocnienia ich ilości, słowem do wzmocnienia sytuacji moral-nej i materialnej pisma.

Wyobrażam sobie naprzykład, że patronowanie przez pismo polskie w Kurytybie jakiejś impre-zie artystycznej, popularno-nau-kowej lub społecznej, bez wąt-pienia przyczyni się do wzmoc-nienia ruchu kulturalnego w naszym społeczeństwie, więcej, aniżeli prowadzenie t. zw. „ideowej wal-ki”, z wyraźną tendencją kokie-towania tej lub innej grupy i to wszystko na pochyłej płaszczyz-nie, prowadzącej przez igno-rowanie rzeczywistych interesów dwustutysięcznej masy polskiej w Brazylii.

Dziennikarstwo polskie w Bra-zylii dążyć powinno do kontaktu ścisłego z najszerszymi, warstwami społeczeństwa i nawet udziału czynnego tegoż społeczeństwa w ich pismach. Niezmiernie ułatwiłoby zreali-zowanie tego zagadnienia, poza działaniem informacyjnym i ideo-

wym, dział reklamowy zupełnie zbędny w Brazylii. Jest prawie codziennym zjawiskiem umieszczanie reklam przy artykułach po-ważnych o charakterze ogólnie społecznym, nie biorąc pod uwagę, że to podważa często wywo-dy artykułu i skuteczność reklamy. Powinno się dbać więcej o „poziom” reklamy, choć wyraź-nie to wydawać się może nieco dziwnym to jednak zajmuje on już bardzo poważnie umysły „re-klamowców”, kierowników gazet i agencji reklamowych. Bo też o formę, treść zrozumiałość reklamy, słowem o jej skuteczność i „prezencję”, ktoś troszczyć się musi. Minęły już czasy, kiedy gazeta pod pretekstem, że to nie jej sprawa, nie udzielała ani ra-dy, ani pomocy ogłaszającemu się. Ilez to razy widzi się w ga-zecie reklamy, nietylko śmieszne i niejasne, ale poprostu urągają-

ce najelementarnej stylistyce lub nawet ortografii. Stypowie-dzialność za to spada na gazetę — nigdy na ogłaszającego się. Wywody nasze, dadzą się stre-szczyć w sposób następujący: więcej reklamy w gazetce, więcej treści w reklamach, — wszystko to po-przez najściślejszy i najwyższy

(Dok. na str. 8-9)

BANCO DO BRASIL
(Bank Brazylijski)
Praça Tiradentes, 415
Curityba — Paraná.
Kapitał 100.000.000\$000
Kapitał rezerwy 235.000.000\$000
Załatwia wszelkie obroty ban-kowe w pośrednictwie filij-rozsianych w najgłówniej-szych miastach Brazylii.
Otwiera konta czekowe od 50\$000 za górę.
Załatwia się po polsku.
27-47

Casa Isaac
Rua Marechal Floriano Peixoto, n. 661
CURITIBA.
Pończochy, krawatki, wyrobki włócz-kowe i inne drobiazgi.
Sekcja znanych
Pończoch z Joinville.
— Mówi się po polsku —
26-29

CZY WIECIE
ze Saude Publica nietylko poleca, ale także wy-maga pasteuryzacji mleka?
MLEKO ASTRA jest oczyszczanem przez nowoczesne i kompletne aparaty, nie zatracając jednak swych właściwości.
MLEKO ASTRA jest pokarmem DODATNIM.
Kierujcie swe zamówienia na Cooperativa dos Fornecedoros de Leite de Curityba
AVENIDA SILVA JARDIM, 303. Telefon: 1737.

Novo Braz Hotel
LUIZ BRAZ & FILHOS
Komunikujemy naszej Szanownej klienteli i ogółowi, że już jest czynny przy Avenida João Pessoa nr. 24 O NOVO BRAZ HOTEL który posiada obszernie i komfortowe pomieszczenia dla odwiedzających go podróżników
Posiada 80 z komfortem urządzonej pokoi, obsługiwanych przez ele-watory i zaopatrzonych w wodę bieżącą, dzwonki i telefon, posia-dając zatem wszelkie wymagane wygody.
NOVO BRAZ HOTEL Avenida João Pessoa 24
Caixa postal 264. — TELEFONY: 1717—1718
Telegramy: BRAZ HOTEL — Curityba

NOWY SKLEP
Nowe towary
Nowe desenie
Nowe odmiany
i wszystko co jest najpiękniejszego i najmod-niejszego znajduje się w Filii
S. A. Fabrica Paulista de Roupas Brancas
RUA 15 DE NOVEMBRO 261
TELEFON 1015.
Wielki wybór Kap, Palt i Pulowerów. KO-SZULE RAINHA I BANDEIRANTE ZA-GWARANTUJĄ WAM ELEGANCJĘ.
24-27

ŚWIĘTY JAN
Patron ludu!
Ufaj swemu patronowi i zaopatrz się w bilet wielkiego planu Loterii Parańskiej na dzień św. Jana, o wielkim premjum 80 KONTÓW na 16 tys. biletów zaledwie!
„Sonho de Ouro”, znany Dom Ludowy, już wystawił na sprzedaż bilety na wielką rozgrywkę w dniu 27 czerwca, które sprzedaje po cenie 20\$000 za cały bilet.
N. B. — Plan specjalny Brazylijskiej Loterii Federalnej: 2.000 KONTÓW! Za 350\$000 w ODCINKACH 20-MIŁOWYCH. TYSIĄCE I TYSIĄCE INNYCH PREMJI TEGO SAMEGO PLANU! Poszukujcie się „SONHO DE OURO”, gdzie znajdziecie korzyści!
Praça Generoso Marques, n. 12 — Telefon 1557. Adres te-legraficzny: SONDER — Caixa postal 177.
FILJE: Rua 15 de Novembro, 537 i Praça Tiradentes, 228.
UWAGA: D interjoru przesyłka jest całkiem bezpłatna.
CURITIBA. 25 28

Ważne dla wszystkich!
Karty okrojone do Polunki, jak i z Polski, najta-niej, na najlepszych warunkach i tyłki w firmie
„Salomão Guelmann”
RUA 24 DE MAIO 44.
WYRODNE, SZYBKOBIEŻNE OKRETY!

Bock-Bier z ATLANTYKI jasne i ciemne,
JEDYNE PIWO NA OKRES ZIMOWY.

Wiadomości parańskie

Powrócił z podróży do Rio sekretarz skarbu dr. Otton Mader

W tych dniach powrócił z Rio de Janeiro sekretarz skarbu dr. Otton Mader. Jego podróż została uwieńczona dobrymi skutkami, gdyż zdołał osiągnąć dla Parany wiele korzyści. Pomiędzy innymi należy wymienić budowę dwóch fabryk dla przeróbki kawy, z których jedna ma być postawiona w Jacaresinho, a druga w miejscu obramem przez inspektora służby technicznej dra Joana Candida Filha. Rozpoczną się natychmiastowo prace celem ukończenia odnogi kolejowej Parapanema. Ma się dokończyć drogę żelazną do Guarapuawy, przyczem koleje Parańskie mają otrzymać 50,000 kontów pożyczki. Dziesięć procenta zakupno urządzeń w porcie Parana należne od ministerium Skarbu, w wysokości 60 kontów miesięcznie, zostały już uzyskane, tak że Delegacja Fiskalna ma rozkaz wypłacania tej sumy miesięcznie rządowi stanowemu. Handel kawą z innymi stanami będzie zupełnie wolny. Stan Parana ma otrzymać pozwolenie na zasadzenie około 50 milionów drzewek kawowych.

Zły stan wodociągów kurytybskich

Stan rur galwanizowanych przedstawia się smutno w wodociągach kurytybskich, gdyż rury ulegają powoli zatankaniu. Także zbiorniki i inne urządzenia wymagają rekonstrukcji. Tak więc w najbliższej przyszłości skarbu Stanu będzie narażony na niezmiernie wydatki, gdyż rekonstrukcja sieci wodociągowej musi być bezwarunkowo dokonana.

Ciężkie czasy na wesole damy

Delegat obyczajów zabronił kobietom lekkich obyczajów zbliżania się do okna przed godziną dwunastą w nocy. Gdy która przekroczy ten zakaz, chociażby dla załatwienia jakiegoś kupna, jest zabierana przez policję i osadzana w więzieniu. Ponieważ damy te mało używają przyodziewków, gdy zostaną wrzucone do kaźni, cierpią wielce od zimna, które jak wiadomo jest teraz dotkliwie.

Niesłuszne oskarżenie

Niezbędny dawno został uwięziony kupiec Karol Ibrner, oskarżony o propagandę komunistyczną. Po śledztwie, gdy został wypuszczony na wolność, oskarżył agentów policji pp. Sulpina Colliaga i Jana Mozdzińskiego o pobicie i znęcanie się nad nim. Przeprowadzone śledztwo i proces wykazało jednak zupełną niewinność oskarżonych.

Wyrwano na czas ofiarę lubieżnika

Niejaki Germano Tauner zwałbił do swego mieszkania niedoświadczonego chłopca, a dając mu pieniądze i czyniąc inne pognęte obietnice usiłował nakłonić go do służenia jako obiekt zaspokożenia przeciwnych naturze żądź. Na szczęście policja zawiadomiona na czas, wtargnęła do domu rozpustnika, a uwołniony z jego rąk naiwnego chłopca, uwięziła degenerata.

Obrabowano skład cukierków

Do handlu słodyczami „Icab“ przy ul. 15 de Novembro weszła elegancka para, która zakupiła pół kg. cukierków i dała 50-milrejsową notę do zmiany. Gdy kupiec otworzył szufladę chciał wydać klientom resztę, została odwołana przez córkę. Po minucie wróciwszy do sklepu nie zastał eleganckiej pary, a co gorsze również jego portfel, zawierający 4 konta ulotnił się także z otwartej szufladki. Policja

Dr. Jan Aleksander Dobrowolski

Konsultorium: Plac Tiradentes, 322 przy fabryce czekolady Basgala. — Klinika ogólna i chirurgiczna. Zestawia się złamane części kości. Leczenie żyłaków i hemoroidów. Własne laboratorium wykonuje analizy uryny, krwi, ropy i t. p. Badania przez mikroskop.

Godziny przyjęć: od 10—12 i od 15—19.

21—32

Wszedł od dnia 8 czerwca w życie nowy kodeks wyborczy

Nowy kodeks wyborczy, który wszedł w życie dn. 8-go b. m. wymaga obowiązkowego zapisania się na listę wyborców i spełniania obowiązków wyborcy przez każdego brazylijana, a to pod groźbą surowych represyj przewidzianych przez prawo wyborcze. Zapisanie się na listę wyborców powinno być dokonane najmiej na 70 dni przed wyborami. Zwracamy uwagę naszych czytelników uprawnionych do korzystania z tego dobrodziejstwa, jakim jest bezwarunkowo prawo głosowania, by bez ociągania zapisywali się na listy wyborcze. Jest to bowiem nie tylko przywilej, lecz i obowiązek każdego obywatela.

Kontrakt zawarty z Kompanią Força e Luz krytykowany w Kongresie

Na posiedzeniu Kongresu Stanowego w dniu 7 b. m. poseł Agostinho Pereira krytykował ostro kontrakt zawarty z rządem przedrewolucyjnym a kompanią północno-amerykańską Força e Luz. Przy tej sposobności mówca poczynił wiele gwałtownych ataków przeciw wielu wybitnym osobowościom i zakończył apelem, by skoro już nie można nic innego zrobić, to przynajmniej rząd stanowy powinien dopilnować by były wypełnione klauzule 21 i 28 kontraktu zanim możnaby przystąpić do rewizji rzezonego kontraktu.

Dobry polów

Policji kurytybskiej wydarzył się dobry polów. Został uwięziony znany a niebezpieczny rzeźmieszek, Eugenio Lopes, gdy o dziewiątej rano w jacie położonej na kolonii Argelina, własności pana Francisca Garon starał się ukraść sumę 200 milrejsów.

Samobójstwo

W Ponta Grosie panna Maria Schmidt, pupilka pana Osternacka zażyła silną dawkę sody kaustycznej. Pomimo udzielenia jej natychmiastowo pomocy lekarskiej, p. Schmidt zmarła wśród ciężkich cierpień na drugi dzień. O powodach samobójstwa krążą różne wieści, jak zwykle w podobnych wypadkach, lecz nie mając żadnych dowodów należy się wstrzymać z przedczesnym wydawaniem sądu.

ADWOKAT

LUCJAN U. WILKE

Przyjmuje sprawy handlowe, cywilne i kryminalne od godziny 9—11 i od 1—5. Buro: Ulica Pedro Ivo N. 789 narożnik Dr. Muricy KURYTYBA. — Telefon 1745.

Nadzwyczajna okazja!

Sprzedaje się okazynie 80 akrów ziemi, nadającej się pod uprawę kawy, ryżu, bawełny i trzciny cukrowej, na północy Parany. Posiadłość ta mieści się w odległości 9 kilometrów od stacji kolejowej Japyra i obok kolonii polskiej. Informacji udzielają: José Wolański w Red. „Gazety Polskiej” i H. Roberto Michelis, ul. Mar. Floriano Peixoto 1186, tel. 9-5 25-32

OZÉAS SARAIWA

CHIRURG - DENTYSTA
Godziny przyjęć: od 9 do 11 1/2 i od 13 1/2 do 18.
Rua André de Barros 716.

Zadania Junaka

Nawiązując do artykułu, publikowanego w poprzednim numerze Gazety Polskiej, stwierdzamy na pierwszym miejscu, że Junak okazał się godnym zaufania i że właściwie jest to jedyne towarzystwo aktywne na naszym terenie. Nauczyliśmy się, liczyć zawsze na pomoc Junaka i dlatego zaraz po odłożeniu terminu Zjazdu Zawodowych Rolników i Sejmików zwróciliśmy się do Junaka z prośbą o zaopiekowanie się tymi zjazdami, mając pełną pewność, że słowa nasze nie pójdą na marne.

Chcemy więc w dalszym ciągu dzień poświęcić parę słów zadaniom Junaka.

Obowiązkiem tego naszego sympatycznego T-wa jest staranie się, by ciałem nie zanapawało nad duchem. Toteż uznając ważność wyczynów sportowych, zwracamy uwagę naszej młodzieży junackiej, że leży przed nią obowiązek, ciężkie a pełne odpowiedzialności zadanie, zadanie zaszczepne t. j. wychowywania przyszłych zastępów junackich, wychowania najmłodszego pokolenia. Wielką rolę odgrywać powinno w tej pracy, życie w świetlicach. Świetlica, to zarazem Wasza szkoła, Wasz klub, miejsce rozrywki, ale i również kuznia gdzie przyszłe pokolenie winno być obrabiane, jak się obrabia niekształtne bryły żelaza dając mu formę, jaką zręczny rzeźmiełnik nadać jej sobie życzy.

Tam w świetlicach możecie przelewać swe ideały, poczucie obowiązku i honoru w zastępy młodzieży, przygotowującej się, by wstąpić w szeregi Junaka. Mówię tu o organizacji narybku junackiego, o organizacji „Orląt Junackich”. Bezwarunkowo pracować nad udoskonaleniem szkoły obywatelskiej, jaką jest Junak, będzie o wiele lepszą, o wiele owocniejszą, gdy szeregi rok rocznie wzmacniać się będą zastępami młodzieńców, którzy przeszli przez szkołę karności junackiej, którzy wyszli z narybku junackiego z organizacji „Orląt” junackich, rozwiniętych i wywierzonych przejściem przez wasze świetlice. Bezwarunkowo ani pojedyncze oddziały nie mogą w tej sprawie działać samopas. Należy się porozumieć z Waszemi Władzami i właśnie Sejmik Junacki i Sejmik CZP są na to zwołane by wszystkie pomysły, wszystkie zagadnienia przedyskutować, przemyśleć i należycie rozumem zbadać. Należy się porozumieć z Waszemi Władzami i właśnie Sejmik Junacki i Sejmik CZP są na to zwołane by wszystkie pomysły, wszystkie zagadnienia przedyskutować, przemyśleć i należycie rozumem zbadać.

Należy się porozumieć z Waszemi Władzami i właśnie Sejmik Junacki i Sejmik CZP są na to zwołane by wszystkie pomysły, wszystkie zagadnienia przedyskutować, przemyśleć i należycie rozumem zbadać. Należy się porozumieć z Waszemi Władzami i właśnie Sejmik Junacki i Sejmik CZP są na to zwołane by wszystkie pomysły, wszystkie zagadnienia przedyskutować, przemyśleć i należycie rozumem zbadać.

Należy się porozumieć z Waszemi Władzami i właśnie Sejmik Junacki i Sejmik CZP są na to zwołane by wszystkie pomysły, wszystkie zagadnienia przedyskutować, przemyśleć i należycie rozumem zbadać. Należy się porozumieć z Waszemi Władzami i właśnie Sejmik Junacki i Sejmik CZP są na to zwołane by wszystkie pomysły, wszystkie zagadnienia przedyskutować, przemyśleć i należycie rozumem zbadać.

Należy się porozumieć z Waszemi Władzami i właśnie Sejmik Junacki i Sejmik CZP są na to zwołane by wszystkie pomysły, wszystkie zagadnienia przedyskutować, przemyśleć i należycie rozumem zbadać. Należy się porozumieć z Waszemi Władzami i właśnie Sejmik Junacki i Sejmik CZP są na to zwołane by wszystkie pomysły, wszystkie zagadnienia przedyskutować, przemyśleć i należycie rozumem zbadać.

Komitet Organizacyjny

AKADEMII ZAŁOBNEJ KU CZCI MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

Dnia 30 czerwca (niedziela) 1935 na zakończenie IV Sejmiku Centralnego Związku Polaków w Brazylii odbędzie się w Związku Polskim

UROCZYSTA AKADEMIA dla uczczenia Wodza Narodu Ś. P. Marszałka Piłsudskiego, urządzana staraniem organizacji polskich w Kurytybie.

W programie: przemówienia okolicznościowe, muzyka, śpiewy solowe i chóralne, melodeklamacje, inscenizacje i t. p. Udział biorą m. in.: tercet muzyczny „Trio Paranaense”, Prof. W. Neumann, R. Ficińska, J. Gajdzianka, T. Morozowicz, Chóry; Im. S. Moniuszki i Św. Stanisława — Orkiestra.

Szczegóły w pamiątkowych programach.

Wstęp na Akademii bezpłatny.

Łoże i kraszla numerowane należy nabywać wcześniej w Związku Polskim u Gospodarza.

Początek Akademii o godz. 8,30 wieczorem.

Kurytyba, 1 czerwca 1935.

Szanowny Panie Redaktorze!

Wobec krążących plotek, iście kurytybskich, na temat wydanego przeze mnie ostatnio jednego numeru „Świt”, uprzejmie proszę o zamieszczenie w „Gazecie Polskiej” mego wyjaśnienia, które słusznie należy się dawnym „Świ-
towcom”.

Na kilka tygodni przed zapowiedzianym Sejmikiem grono znajomych i przyjaciół ś. p. Dra Kossobudzkiego zwróciło się do mnie z propozycją wydania jednego numeru „Świt”. Chodziło tu o poruszenie kilku spraw społecznych, a między innymi również sprawy Funduszu im. Dra Kossobudzkiego. Wiadomo, że że drukarnia „Świt” przed kilkoma laty została sprzedana, wobec czego numer taki można byłoby drukować tylko pożyczonymi ezciankami, o które obecnie byłoby bardzo trudno. Nie mogąc dostać odpowiedniej ilości ezcianek polskich byłem zmuszony przerwać składanie numeru w połowie, aby zaś nie stracić już złożonych i zapłaconych stron, wydałem w ostatniej chwili tylko połowę numeru „Świt”. Skutkiem tego szereg artykułów i wiadomości, przygotowanych do tego numeru nie znalazły już pomieszczenia. Nawet notatkę od administracji musiałem w ostatniej chwili usunąć, aby zdobyć miejsce na wiadomość o zgonie Marszałka Piłsudskiego i kilka słów holdu.

Na koszty wydania tego numeru urządziłem składkę między przyjaciółmi a resztę pokryłem z własnej kieszeni. Nigdy w życiu nie zwracałem się do żadnych konsulatów o pomoc dla „Świt”, ponieważ nawet mój osobisty stosunek do urzędów wyklucza podobną okoliczność. Zarzut otrzymania 300\$000 jest ordynarnym oszczerstwem, sponadzonem przez notorycznych wrogów „Świt”.

Opublikował p. Stan. Hessel w 23-ym P. Prawdy szereg plotek i oszczerstw pod adresem „Świt”, czemu się wcale nie dziwię, gdyż czynił to jeszcze w w. r. 1928, mieszcząc napaści na „Świt” i Dra Kosobudzkiego, dla przypodobania się ówczesnemu instruktorowi p. Lechowi. Za obrzydliwy tupet jednakże muszę uznać dawane mi przez p. Hessla „lekcje” ideologii D-ra Kossobudzkiego i „Świt”, bo równałyby się to poczuciu Leguna przed endecką ideologią Marszałka Piłsudskiego. W ostatnich latach wydawania „Świt” byłem najbliższym współpracownikiem Dra Kossobudzkiego i jako taki znam doskonale Jego ideologię.

Nadestąpił mi do druku w „Świecie” artykuł dyskusyjny na temat kolonizacji umieszczonego celowo, dla wywołania dyskusji w tuł. pismach, ponieważ sprawy kolonizacyjne wymagają wypowiedzenia się całego szeregu osób i nigdy nie uznaję za nietykalne „tabu”, takiej czy owakiej spółki kolonizacyjnej, lub jej systemu. Gdyby „Świt” mógł regularnie wychodzić, stałby przedwzrostkiem na straży interesów mas emigrujących, nigdy zaś przedsiębiorstw kolonizacyjnych. Takie było zawsze stanowisko ś. p. Dra Kossobudzkiego, szczerzego i bezinteresownego Przyjaciela pracującego ludu.

P. Stan. Hessel usiłował kosztem „Świt” załatwić osobiste porachunki z tut. Konsulem, co jednak niema ni wspólne ze sprawami społecznymi.

Uprzejmie dziękując P. Redaktorowi za umieszczenie tych kilku zdań w formie wyjaśnienia, pozostaję z szacunkiem
Władysław Wójcik

T. GRABOWSKI SOBR.

PEDIKURZYSTA

Usuwanie nagłothków, Leczenie paznokci wrosniętych, Usuwanie zgrubień skóry.

Meloda nowoczesna i bezbolesna. GABINET ELEKTRYCZNY DLA PEDIKURE

Kurytyba ul. 15 de Novembro, 558 (w pobliżu Grande Hotel).

CHAPELARIA Francinetti

Jest jedyną, która pracuje przy pomocy maszyny parowej. Czyszczenie i prasuje kapelusze za cenę 2\$000 w 20 zaledwie, zez pomocą żelaza do prasowania Nie posiada agenta. Tylko w Chapelaria Francinetti, Travessa Oliveira Bello n. 41.

26-29

Dr. Sylvino P. de Araujo

VORONOFF

Brazylijski wynalazek FLUXO-SEDATINA

Kobieta jest ocalałą, KOBIETA nie będzie cierpiała więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO SEDATINA uleczy ją w 2-3 godzinach.

KOBIETA nie straci życia z powodu porodu.

KOBIETA, nie będzie już tak cierpiała, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez bóleści. Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa.

KOBIETA, jednym słowem, jest uratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymanie periodu, wycieki, biały upływ, niedostateczność u dziewcząt.

Panie w wieku 45 lat musza unikać napuchnięcia, reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (przekwitania) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA.

Jest ona przepisywana przez przeszło 4 tysiące lekarzy.

PIANISTKA

dplomowana przez Akademię Muzyki Parańskiej mistrza A. Meilillo udziela lekcji, przygotowuje do Konserwatorium oraz na życzenie w krótkim czasie naucza lekcji muzyki po niskiej cenie.
Rua Ignacio Lustosa, 776

SKŁAD FARB I KSIĘGARNIA

KURT MAECKELBURG
Rua Barão do Rio Branco, 10—33
Caixa postal, 415 — CURITYBA.

Posiada wielki wybór farb, olejów, pedzli oraz wszelkie przybory dla malarzy. Różne podręczniki, książki powieściowe etc. 22-26

Companhia de Terras Norte do Paraná

Droga automobilowa w okolicy Londrina

ORLE

DRUGA REZERWA POLSKA NA ZIEMIACH KOMPANII ANGIELSKIEJ POŁNOCEJ PARANY

Po zapełnieniu prawie całowitem pierwszej Rezerwy Polskiej, zwanej WARTA, gdzie ostatnie loty sprzedaje się po 500\$000 za akier, C ia zarezerwowała drugi obszar pod nazwą „ORLE” dla kolonizacji polskiej, tak dla już osiadłych w Brazylii, jako i świeżo emigrujących z Polski.

ORLE leży w dorzeczu rzeki Pirapó, w odległości 14 km. od ROLANDJI i 8 km. od ARAPONGAS stacji kolei w budowie. Rolandia, miasteczko już spore, jak i Arapongas, połączone z ORLEM wysłanieniami drogami automobilowymi

ORLE leży na wysokości 600 do 700 m. ponad poziom morza. Ziemia pierwszorządna, z dobrymi wodami, o wielkiej wydajności: kawy, bawełny, ryżu, drzew owocowych, etc. Teren falisty, zalosony gatunkami drzew jak: peroba, cabriuva, cedar, pau d'alto, palmito i innymi, świadczącymi o wielkiej wydajności ziemi.

ORLE ze względu na wysobie położenie i zupełny brak bagien, nie może mieć malarji.

CENA LOTOW, od 5 akrów wwyż po 400\$000 za akier, gotową lub na CZTEROLETNIENIE spłaty z 8 proc. rocznie od pozostałego kapitału.

Bliższych informacji udziela: Companhia de Terras Norte do Paraná: S. Paulo, rua 3 de Dezembro 48, Cx. p. 2771.

Londrina: Dyrekcja tejże Kompanji. Cambará — Parana: IGNACY SZANKOWSKI, Główny Agent tutejszej Kolonizacji Polskiej, który wydaje też BILETY DARMOWE z Cambará aż na ORLE.

ZAPRASZAMY wszystkich zwiędzić nasze Kolonje, bez obowiązku kupna i powrotnym biletem darmowym!

CASA LUNAR

PIERWSZORZĘDZONY ZAKŁAD KRAWIECKI

Garnitury na miarę - Wielki wybór kaszmirów,

Koszul, Kapeluszy i artykułów dla męczyzn.

CENY BEZKONKURENCYJNE

Fabryka gotowych ubrań hurtlem i detalicznie

ISRAEL KRIEGER

148 RUA RIACHUELO NR. 148

25-32

Największa fortuna na świecie

Wielką spuścizną, jaką wszyscy ojcowie powinni pozostawić swym synom w spadku, można określić w następujących słowach:

Art. 1: Umiejętność czytania, pisania i rachunków. Art. 2: Kochać prawdę do nieskończoności, a Ojczyznę aż do śmierci. Art. 3: Uczyć poznawać kubna na rany (nawet zwierzęce). Istnieje, płamy, zakażenia, odparzenia etc. Apteka Cruz w Avaré, Stan S. Paulo, wyleczyła pewną ranę, której nawet środki em 914 nie można było wyleczyć. Mamy dowody setek podobnych wyleczeń. Znakiem podkład pod puder dla elity. Sterylizacja nosokrók, wybiła go, chroni chroni od płam i krost, etc. § jedynej: Kiedy wszyscy ją poznają, stanie się lekarstwem o największym powodzeniu.

Starani
W poza
stało ukon
szenie zw
Educação
z analabi
dzień zara
we szkoły
Pierwsza
nowa w
przył ulic
a druga
Lightu, pr
Prezydenc
Crusada M
został wyb
va, oddzia
czął jest z
panią Helo
Kupcy i
teńscy
Gdy w
i Minas G
zakaz gry,
mywany w
na tem w
siębiorstw
mają tej fr
Gdy w prz
wydana ba
prefekta i
Bastos, w
rio, dr. He
czytał men
wręczony g
rym prosi
kazu gier.
dza się, że
stwa hotel
Santos, S.
dą zmusz
swych zak
mogły napa
Memoriał t
nie pomięd
kietu, a zos
nymi podpi
wateki miał
S. Paulo, b
rowi Stanu
Zabił to
Donoszą
zakończono
uczestników
nerów, D. I
des zamiesz
ny pokój.
towarzysze
sobą częste
rozumieć w
re powstały
niepoważnej
gwałtownej
kańczy wspó
czyli się, w
bawem, prz
znouw, na t
na placu Ru
miastowo roz
czem obaj
obelżywych
stnicy mogli
strzał i Ribe
kula w serce
po kilku min
nął kucha. S
ratować się
naocznych ś
łało go uwię
stał aresztow
we więzieniu
Nalógow
Przed part
czytnie w s
długopalczas
wał przed po
ny o złodzie
uparty Tome
wszystkim p
się zbiedz t
nie mająca
musiała wyp
młodzieńca r
no Tomei, o
wsiadł na tra
przedz odda
mu urzędu. W
zauważył o
wiedziony z
ktem, wyciąg
ny 600 milre
z jadących z
i złodziejasz
gorącym uc
Bruno Tom
powleczone
opuścić z po
czotem, jako
gościnnie wro
się dlań szer
wcale drugi p

Z São Paulo i Rio

Sekcja Administracyjna „Gazety Polskiej w Brazylii” w Stanie S. Paulo pod kierownictwem p. J. M. HOLESKIEGO, Rua Conselheiro Ramalho, 274.

Staranie o rozszerzenie oświaty

W pozaprzyszłą niedzielę zostało ukonstytuowane stowarzyszenie zw. „Cruzada Nacional de Educação” mające na celu walkę z analfabizmem. Na drugi dzień zaraz, zostały otwarte nowe szkoły staraniem tego t-wa. Pierwsza z nich, będzie funkcjonować w Collegio Stratford, przy ulicy. Alameda Cleveland, a druga w Unji Pracowników Lightu, przy placu João Mendes. Prezydentem paulistańskiego t-wa Cruzada Nacional de Educação został wybrany dr. Pacheco e Silva, oddział dla kobiet i dziewcząt jest zaś prowadzony przez panią Heloizę Rocha.

Kupcy i przemysłowcy saniejsi pragną zniesienia zakazu gry

Gdy w Stanach Rio de Janeiro i Minas Geraes został zniesiony zakaz gry, w Santos jest utrzymywany w całej pełni. Cierpią na tem wielkie hotele i przedsiębiorstwa rozrywkowe, które nie mają tej frekwencji jak dawniej. Gdy w przeszłą niedzielę został wydany bankiet na cześć byłego prefekta i posła, pana Aristidesa Bastosa, w hotelu Parque Balneario, dr. Heitor de Moraes przeczytał memorjał, który ma być wręczony gubernatorowi, a w którym prosi się, o zniesienie zakazu gier. W memorjał stwierdza się, że wielkie przedsiębiorstwa hotelowe i rozrywkowe w Santos, S. Vicente i Guarujá będą zmuszone do zamknięcia swych zakładów, jeżeliby nie mogły napowrót uprawiać gry. Memorjał ten zyskał wielkie uznanie pomiędzy uczestnikami bankietu, a został zaopatrzony licznymi podpisami. Delegacja obywateli miała wyruszyć z Santos S. Paulo, by wręczyć gubernatorowi Stanu rzeczony memorjał.

Zabił towarzysza pracy

Donoszą z Santos o zbrodni, zakończonej śmiercią jednego z uczestników sporu. Dwuch kelników, D. Ribeiro i G. Hernandez zamieszkiwało razem wspólny pokój. W ostatnich czasach towarzysze pracy miewali między sobą częste zatargi, na tle nieporozumień w swem zajęciu, a które powstały z powodów bardzo niepoważnej natury. Ostatnio, po gwałtownej kłótni, obaj mieszkańcy wspólnego pokoju rozłączyli się, w wielkim gniewie. Niebawem, przeciwnicy spotkali się znów, na ulicy przed kawiarnią, na placu Ruy Barbosa i natychmiastowo rozpoczęli kłótnię, przy czem obaj nie szczydzili sobie obelżywych wyzwisk. Nim uczestnicy mogli się zorientować padł strzał i Ribeiro runął ugodzony kulą w serce, na ziemię. Ranny po kilku minutach agonji wyzionął krew. Sprawca zbrodni chciał ratować się ucieczką, lecz kilku naocznych świadków czynu zdołało go uwięzić. Zbrodniarz został aresztowany i umieszczony we więzieniu.

Nalagowy złodziejczak.

Przed paru dniami, znany zaszczytnie w sferach złodziejskich, długopalczasty Bruno Tomei, stał przed policją, jako pod przynajmniej złodziejstwo. Zręczny i uparty Tomei, zaprzeczał stałe wszystkim pytaniom, nie dając się zbić z tropu. Wreszcie policja nie mając żadnych dowodów musiała wypuścić obiecującego młodzieńca na wolność. Pan Bruno Tomei, odetchnął głęboko i wsiał na tramwaj, chcąc jak najprędzej oddalić się od niemiłego mu urzędu. Wśród pasażerów zauważył obywatela, któremu wiedziony złodziejskim instynktem, wyciągnął portfel, wypchany 600 milreisami. Niestety, ktoś z jadących zauważył jego wyczyn i złodziejczak został ujęty na gorącym uczynku. Interesujący Bruno Tomei został napowrót powleczon do gmachu, który opuścił z podniesieniem w górę czołem, jako ofiara oszczerstwa, a gościnie wrota więzienia, otwarły się dlań szeroko, tym razem na wcale długi pobyt.

Rio

Zdanie p. Washingtona Luizy o integralizmie

Były prezydent Brazylii p. Washington Luiz, bawiący od 1930 na wygnaniu w Europie, odpowiadając na zapytanie swych przyjaciół, czy prawdą jest, że jest zwolennikiem integralizmu, odpowiedział, że nie znając obecných prądów i doktryn nurtujących w Brazylii, nie może wyrazić swego zdania w tym względzie. W każdym razie uważa, że wszystkie doktryny o ile są uczciwe i zawierają w sobie dobrą wolę, są godne szacunku. Tak więc na dwoje babka wróżyła.

Prace przeciw kłuskom spowodowanym przez posuchę

Senator Jose Americo de Almeida, dając wywiad dziennikom stwierdził, że prace mające na celu zwalczanie skutków posuchy w północnych Stanach nie przyczyniły się do zwiększenia się deficytu budżetowego. Następnie senator ze Stanu Parahyba przedstawił dokładny obraz prac przeciw posusze w ostatnich latach.

Powrót Pana Prezydenta Getulia Vargasa z wycieczki do Republik Platynskich

Dn. 7 b. m. zapanował olbrzymi ruch w Rio de Janeiro, gdzie mieszkańcy przygryzali się na przyjęcie powracającego z podróży prezydenta Getulia Vargasa. Liczne statki wypłynęły z zatoki na spotkanie flotyli powracającej z Buenos Aires i z Montevideo. Również wiele płatowców odleciało, by spotkać powracającego prezydenta.

Punktualnie o 14-ej godzinie pancernik „S. Paulo” mający na swym pokładzie prezydenta Brazylii przepłynął przez cieśninę, łączącą zatokę Guanabare z morzem i wśród salw powitalnych, oddawanych przez baterje nadbrzeżnych fortec, skierował się ku wyspie Ilha das Cobras. Po przybiciu statku do przystani, pan Getulio Vargas wygłaszał, witany serdecznie przez swego zastępcę, pana Antonia Carlosa i wszystkich ministrów, jak rów-

nież przez przedstawicieli władz tak wojskowych jak i cywilnych. W pobliżu Arsenálu Marynarki, gdzie nastąpiło przywitanie pana Prezydenta, zebrał się olbrzymi tłum publiczności, która witała wiewatami, powracającego z podróży szefa państwa. Oddawała honory wojskowe panu Prezydentowi, 1-a dywizja piechoty, wzmocniona oddziałami marynary i kontyngentami wojskowej policji. Szpalier utworzony przez siłę zbrojną rozciągał się, przez ul. Visconde de Inhauma, avenida Rio Branco i Beira Mar oraz ul. Paizandú. Eskadra lotnicza wykonywała w czasie przejazdu pana Prezydenta, różne ewolucje. Pan Getulio Vargas, uśmiechnięty jak zwykle, uprzejmie dziękował ukłonami, za serdeczne przyjęcie.

O godzinie 15-ej, zarzuciły kotwice w porcie statki „Siqueira Campos” i „Pedro Segundo” na których pokładach powrócili, towarzyszący w podróży panu Getulio, kadeci brazylijscy i osoby należące do jego orszaku. Pan Prezydent odjechał po ceremonjach przywitalnych do pałacu Guanabara.

Ma powstać w Rio de Janeiro fabryka Broni i Amunicji

Minister Wojny przyjął przychylnie propozycję pewnej firmy zagranicznej, założenia w Rio de Janeiro fabryki broni palnej, mitalnej i amunicji.

Wypadek Lotniczy

W czasie lotu nad wyspę Ilha do Fundão, zajął się ogniem płatowiec wojskowy, pilotowany przez porucznika Rui da Costa Gama. Pilot zdołał uratować się, skacząc z wysokości ze spadochronem, odniósł jednak poważne poparzenia. Płatowiec został zupełnie zniszczony.

Komisja Finansowa Izby wypowiedziała się przychylnie za udzieleniem kredytów Stanowi Rio Grande do Sul

Komisja Finansowa Izby Posłów wydała przychylnie orzeczenie, w sprawie przyznania Stanowe Rio Grande do Sul kredytów, w wysokości 50-tu tysięcy kontów, na wykupno bonów stanowych, wypuszczonych w obieg,

na pokrycie wydatków Stanu, w czasie rewolucji.

Pan Antonio Carlos opuścił pałac Catete

W przeszłą sobotę, zastępca prezydenta w czasie jego nieobecności Antonio Carlos opuścił pałac Catete. Przejęcie władzy przez pana Getulia Varga, nastąpiło w niedzielę o 14-ej godz. popoł. Pan Antonio Carlos zdał w krótkich wyrazach sprawę panu Prezydentowi, z wydarzeń zaszłych w czasie jego nieobecności, a następnie odbyło się posiedzenie ministrów, pod przewodnictwem pana Getulia Vargasa. Na posiedzeniu byli obecni wszyscy ministrowie wyjąwszy ministra Spraw Zagranicznych, pana Macela Soares, który bawi jeszcze w Buenos Aires. Na posiedzeniu omawiano zagadnienia natury administracyjnej.

Prawdopodobna zwyczajka gazoliny

Właściciele samochodów i wozów motorowych są zaalarmowani, wieścią krążącą uporczywie, o mającej nastąpić zwyczajce gazoliny.

Palla

na porę zimową, z grubego, d. brego sukna, koloru jasnego lub ciemnego, z podszyciem nieprzemakalnym, sztywnie wykończony. Cena specjalnie fabryczna 95\$ i 100\$. Palla z czarnego sukna, mocna podzewca, 110\$ z opłaconą przesyłką do innych miejscowości. Zamawiając listownie palto, prosimy podać, jaki numer palta zamawiający nosi lub miarę wzrostu. Również dokładny adres, na jaki ma być palto wysłane. Należytosć prosimy wysłać wraz z zamówieniem. Sprzedajemy hurtownie i detalicznie.

POLHOS & CIA.
Rua Sebastião Pereira, 9 - São Paulo.

Szanse pokoju są wcale dobre

Minister Spraw Zagranicznych,

TEOMACZ PRZYSIĘGŁY MIGUEL OCOUGNE
Wykonuje wszelkiego rodzaju tłumaczenia we wszystkich językach. Dzięki swym rozległym stosunkom może udzielać jak najpewniejszych porad i wyrażać w jak najkrótszym czasie dokumenty, mianowicie: cartieras, paszporty, naturalizacja (obywatelstwo brazylijskie), chamas (karty wezwania) i t. p.
S. PAULO
Rua 15 de Novembro 32 sbr.

ZAKŁAD KRAWCIECKI „ALFAIATARIA ECONOMICA”
Ubrania podług miary i gotowe.
Wincenty Pożerski właśc.
Largo Paysandú 26 - A - São Paulo.

...Assim fallou seu Tônico Underberg:

Coronel! Quando chove, como agora, e Underberg tomar, sem mais demora, e o estomago aquece e, num momento, fica-se livre de um resfriamento. Mesmo que o chuva seja um temporal Tome Underberg, e o banho não faz mal.

Um calice por dia - dá saude e alegria

Panie! Używajcie polski lakier do paznokci „POLONUS” gdyż jest najtrwalszy

pan Macedo Soares, bawiący w Buenos Aires donosi, że prawdopodobnie wysiłkom dyplomacji południowo-amerykańskiej udało się doprowadzić do dobrego skutku rokowania, między Boliwią a Paragwajem, tak że szanse zawarcia pokoju są bardzo dobre, jak jeszcze dotychczas nie były.

S. J. TIZZOT LEKARZ

Klinika ogólna. Choroby kobiece. Konsultorium: Na piętrze Apteki Juvêve. Rezzdencja: Rua do Assunguy, 170 - Telefon 1079. Uwzględnić wezwania w nocy.

Służąca

Potrzeba służącej, któraby spała na miejscu. Olaria Hauer - Guabirota. Blizsze informacje Rua Pedro Ivo 473. 26 28

Sprzedam tanio

cztery loty ziemi do budowy, w jednej działce. Szerokość każdego lotu wynosi 11 m. frontu na 66 wglab. Cena każdego lotu 3.500\$000. Piac położony przy centrum miasta. Elektryczne oświetlenie oraz woda skanalizowana. Informacyjndziela się w „Leiteria Rio Branco” - Rua Riachuelo Nr. 66. 26-29

Piękność zapewni ci triumf...

UŻYWAJ WIĘC POLSKI

Krem Piegol

który usuwając piegi, zmarszczki, plamy i wszelkie defekty cery, zapewni ci piękność.

Wyrób laboratorium fabryki chem. farm. ADOLF GASIECKI I SYNOWIE. WARSZAWA.

Reprezentanci wyłączni: Emiliano, Kimak & Cia. Palacio Avenida apt. 304 telefon 1761. - Kurytyba.

DR. A. CANDJA

SPECJALISTA CHOROBU WENERYCZNYCH
SYPHILIS I TRYPER WE WSZELKICH STADJACH
Klijenci otrzymują bezpłatnie analizy lekarskie.
- Przyjmuje od 9-11 i od 2-6 codziennie. -
W niedzielę od 10-12
SÃO PAULO - Rua Barão de Itapetininga 52. - 3 piętro
TELEFON 4-0218.

POŚLIJCIE SWOJĄ MAŁĄ FOTOGRAFIĘ

lub pamiątkowy widoczek krajobrazu, a z niego zrobimy wam wielki, artystycznie wykonany portret. Wykonujemy powiększenia olejne, kredkowe („crayon”), porcelana, emalja i t. p.
ZAWSZE NOWOŚCI
Ramy owalne, szkła wypukłe lub zwykłe. - Cenniki, informacje lub przedstawiciela wysyłamy na żądanie natychmiast.
PRACA NASZA OBIEGA KULĘ ZIEMSKA
Odpowiadamy na listy w językach: polskim, czeskim, rosyjskim, ukraińskim, niemieckim, angielskim i we wszystkich językach romańskich i innych.
Zamówienia kierować na adres:
Alegria, Caixa postal 1965 - São Paulo.

POLONUS
CREME DENTAL
Niech Pan kupi dziś jeszcze Polski Krem do zębów Polonus - po wypróbowaniu połowy zawartości, osądzi jej dobroć. Jeśli Pan nie będzie bezwzględnie zadowolony, prosimy nam zwrócić opróżnioną do połowy tubę, a wypłać Panu całkowitą należność. Krem do zębów „POLONUS” bielei zęby nie niszczy szkliwa, wzmacnia dziąsła i zapobiega gnijnemu działaniu osadów. Żądać wszędzie.

Kolory Irwale - Ceny stałe
Praca Cornei Anas Nr. 1 - Telefon 535.
Otrzymałszy osłanie nowosci w kamkach na sezon zimowy

Apteka Tiradentes

CURITYBA

APTEKARZ - KUNO KLEEMANN

Praca Tiradentes Nr. 398

TELEFON 1084

Jedyna Apteka Polska w Kurytybie.

Największy skład artykułów aptecznych i drogerijnych po najniższych cenach

Porady lekarskie dla biednych od godziny 10 do 12

List z Polski

Najciekawszym pytaniem z polityki krajowej jest, jakie to będą wybory do sejmu. Pisaliśmy, że nie partje wystawiłyby ludzi na posłów, ale samorządy. Dzienniki opozycyjne twierdzą, że takie wyznaczenie kandydatów do sejmu sprzeciwiałyby się nowej konstytucji. Jest zamiar, aby opozycję dopuścić do sejmu. Ale zgłoszenie każdego kandydata na posta musiałoby, poprzez piśmie 1000 wyborców. Osobne komisje zatwierdzałyby lub odrzucały zgłoszonych kandydatów. Byłaby rzekomo zgóry wyznaczona największa liczba posłów każdej partji. Dopuszczonych byłoby 30 ludowców, 20 narodowców, mendeł Ukraińców, tuzin socjalistów i 4 żydów. Narazie są to pogłoski. Zresztą przepisy wyborcze musi uchwalić sejm.

Opozycja wyznaczona zgóry

Czy jest gdzie kraj, w którym opozycja ma zgóry wyznaczoną ilość miejsc w sejmie? Jest. To Turcja. W sejmie tureckim zasiada kilkunastu opozycjonistów, ale zasiada tylko dlatego, że tak chciał naczelnik państwa tureckiego. Gdyby nie chciał opozycji, toby z niej w sejmie nie było ani znaku.

Nowy oręż, tym razem podwodny

Niemcy będą budować łodzie podwodne w liczbie 12, o czym jakoby zawiadomili rząd angielski. Niemcom pokój wersalski zabraniał w ogóle mieć łodzie podwodne. Anglia mimo złamania tego zakazu przez Niemcy, gotowa jest z Niemcami do rozmów o marynarce. Rozmowy te pozwolą Anglikom poznać, jak dalece chcą się Niemcy zbroić na morzu. Niemcy już dziś posiadają najsilniejszą flotę na Bałtyku. Drugim morzem, na którym chcą być również pierwsi, jest morze Północne, oddzielające Niemcy od Anglii. Anglia nie może dopuścić, żeby Niemcy na tem morzu były górną nad flotą angielską. Dlatego Anglia będzie rozwodziła swoją flotę, a jednocześnie buduje nagwałt samoloty.

Nawrócony

Pierwszy minister angielski Mac Donald który uchodził za przyjaciela Niemiec, a podczas wojny głosił szybki pokój z Niemcami, zmienił swe zapatrywania. „Niemcy — pisze Mac Donald w dwutygodniku „Nowe Listy” — dążą do potęgi zbrojnej, która większą część narodów europejskich zda na ich łaskę”. Niemcy mówią innym państwom: „Powiedzieliście nam wierzcie. Zapewniamy was, że nie mamy złych wobec was zamiarów”. „Ale — zauważa Mac Donald — to jest obietnica tylko na słowo; sami Niemcy nie przyjęliby jej z ust swych sąsiadów, gdyby ci się zbroili i zapewniali, że nie szykują się do wojny”.

Artykuł Mac Donalda wywarł złe wrażenie w Niemczech. Bądźco bądź Niemcy liczą się z Anglią, nie chcą z nią wojny i może trochę jej się boją. To zaś, co napisał Mac Donald, uważają za wstęp do wielkich zbrojeń angielskich, które rząd MacDonalda musi w oczach swego narodu wytłumaczyć tem, że Niemcy się zbroją.

zniesienie pism wyznaniowych.

Jasne jest stanowisko Niemiec na polu wojskowym. Niejasna jest ich polityka kościelna. Z jednej strony w Zagłębiu Saary mówi wystannik rządu niemieckiego: „Nie dopuszczę do żadnych ataków na Kościół, ale Kościół niech nie pozwala na wystąpienie przeciw państwu i partji (hitlerowskiej)”. Z drugiej strony zapowiada się zniesienie dzienników katolickich i protestanckich, a przynajmniej bardzo mocne ograniczenie ich ilości.

Francja pragnie zbliżenia z Rzymem i Watykanem

W Niemczech, chociaż jest zawarta ugoda z Watykanem, pąduje poważny rozdźwięk między rządem i partją hitlerowską z jednej strony, a katolikami z

drugiej strony. We Francji niema ugody z Watykanem, jest od 30 lat rozdział Kościoła od państwa. Ale rząd francuski pragnie zbliżyć się do Watykanu. Na powitanie kardynała Pacelli'ego w drodze do Lourdes przybył z ramienia rządu minister Marin, by uroczystie powitać gościa z Watykanu. Przyjazd Kardynała miał znaczenie religijne: chodziło o modły na zakończenie jubileuszu Odkupienia, modły o pokój. Papierz na miejsce tych modłów obrał Lourdes na ziemi francuskiej, na której poległo 5 milionów żołnierzy. Wspomniach o tych ofiarach, zwłaszcza o ofiarach ze strony Francji we wznoszącej przemowie kardynała Pacelli.

Znaczenie polityczne

Przyjazd kardynała Pacelli'ego miał pośrednio znaczenie polityczne. Oto po raz pierwszy od r. 1802 zjawił się we Francji minister papieski, a więc mąż polityczny. Po zbliżeniu się Włoch do Francji nastąpiło zbliżenie Francji do Watykanu, a wspólną podstawą tego zbliżenia jest pokój w Europie, którego szuka Francja i o który modli się Ojciec św. To zbliżenie byłoby o wiele ściślejsze, naprzykład przez zawarcie konkordatu, gdyby nie przeszkody ze strony masonów i socjalistów francuskich.

Sojusz podpisany

Obawa przed Niemcami skłoniła Francję i Rosję do zawarcia sojuszu obronnego, o którym jeszcze napiszemy.

Rząd po myśli króla

Królowie są w modzie! W Bułgarii król Borys III powołał nowy rząd z prof. Toszewem na czele. Toszew jest mężem zaufania króla i ma opracować nową konstytucję. W maju 1934 r. wojskowi obalili rządy i zawiesili konstytucję. Król miał wtedy ręce związane. W styczniu rząd wojskowy, pochodu królówi, zastąpiony został przez inny rząd, również wojskowy, ale dla króla przychylniejszy. Natomiast nowy rząd składa się przeważnie z cywilnych i jest dobrany przez samego króla.

Tęsknota

W Grecji niema króla; ostatni król Jerzy II przebywa na wygnaniu, ale chętnieby wrócił do kraju. Pierwszym ministrem w Grecji jest nawet zwolennik króla.

Generał Kondylis, który rozgromił wojska powstańców greckich, oświadczył, że naród grecki w głosowaniu powszechnem mógłby się wypowiedzieć swobodnie, czy chce powrotem monarchji. Wprzód jednak sejm grecki musiałby zgodzić się na to głosowanie. Sam generał nie ukrywa, że w razie nowych zamieszek ogłosi się dyktatorem (jednowładcą).

Poznań, 12 maja 1935.

Poszukiwania

Za pośrednictwem Konsulatu Generalnego R. P. w Kurytybie poszukiwane są następujące osoby: DMITROWICZ Sabba (Sawa) — pochodzący ze wsi Jastrzębie, gm. Stolin, ostatnio zamieszkały w Porto Alegre.

FILINOWSKI Leopold, — przybyły do Brazylii z Buenos Aires. LECHNER Ewald — syn Fryderyka i Wilhelminy, urodzony w Honczaryszce, gm. Młynów, pow. Dubno, ostatnio zamieszkały w Santa Rosa, Rio Gr. do Sul.

MUNIZ Dul Marja — ostatnio zamieszkałą w União da Victoria, poszukiwana w sprawach majątkowych.

PIWNY Franciszek — ostatnio zamieszkały w Joinville. SADOWSKI Michał i Józefa. ŚWIĘTEK Piotr.

ZAJĄC Adam — ostatnio zamieszkały w Wenceslau Braz, Parana. Każdy, kto posiadałby jakikolwiek wiadomości o miejscu pobytu i losie wymienionych osób, proszony jest o doniesienie o tem piśmie lub osobiście Konsulatowi Generalnemu R. P. w Kurytybie, (Rua André de Barros, 528).

Marja Kryńska Lekarz-dentysta

godziny przyjęć od 1-jej do 6-jej pop.
187 MARECHAL DEODORO 187
KURYTYBA—TELEFON 1-2—5—f

POŁOŻENIE POLITYCZNE BRAZYLII

Polozenie polityczne

Dr. Vicente Ráo, minister Sprawiedliwości, oświadczył że w całym kraju panuje porządek i niczem niezakończony spokój i niema przyczyny do żadnych obaw. Drażliwe kwestje w niektórych Stanach, t. j. wybór gubernatorów będą rozwiązane w ramach zupełnego porządku i stosownie do postanowień Konstytucji Federalnej.

Pan Carlos Luiz Prestes w Buenos Aires

Budzi powszechne zainteresowanie fakt, że znany rewolucjonista, który otwarcie przeszedł do komunizmu, kapitan Luiz Carlos Prestes, znajdując się w Buenos Aires. Przez długi czas pan Prestes zamieszkiwał w Moskwie, przeniósł się następnie do Hiszpanji, a ostatni list jego był datowany z Barcelony, gdy raptem znalazł się znów na ziemi południowo-amerykańskiej. Pan Prestes, który od dłuższego czasu trzymał się zdalek od spraw brazylijskich, przyjął jak wiadomo, honorowe prezostwo stronnictwa wybitnie lewicowo-radikalnego *Alliança Libertadora Nacional*.

Opracowanie tabeli plac urzędniczych

Komisja ustanowiona przez p. Prezydenta Federalnego mająca za zadanie opracowanie nowych tabeli plac urzędniczych rozpoczęła swą działalność pod przewodnictwem ministra Finansów, p. Arthura de Sousa Costa. Nie jest rzeczą wiadomą jakie stanowisko zajmie Izba Posłów odnośnie do „veto” pana Getulii Vargasa, gdyż w Komisji Finansów nikt nie chciał wydać w tej sprawie swego orzeczenia, tak że sprawa będzie rozstrzygnięta na plenarnym posiedzeniu Izby.

Stany, które jeszcze nie dokonały wyborów gubernatora i senatorów federalnych

Po dokonaniu wyborów gubernatora i senatorów federalnych w Stanie Ceará, pozostają jedynie Stany Maranhão i Matto Grosso, które jeszcze nie przeprowadziły wyborów.

Polozenie w Alagoas

Pomimo napięcia, panującego w Maceio, Konstytuanta zebrała się dn. 27-go. Posłowie, którzy są stronnikami byłego interwentora Osmana Loureira, schronili się do koszar wojska federalnego, tak jak w innych Stanach, gdyż obawiali się gwałtu ze strony kontrkandydata, brata byłego ministra Wojny, p. Sylwestra Goes de Monteiro. Budynek Kongresu był strzeżony przez wojsko, a na galerje puszczano tylko ludzi, po zbadaniu, czy nie mają przy sobie ukrytej broni. Obsadzono również wojskiem centralę elektryczną i inne budynki użyteczności publicznej, gdyż zachodziła obawa stajaku o podłożu politycznym. W przeszłą sobotę dokonano jednak spokojnie wyborów. Został wybrany pan Osman Loureiro, 17 głosami przeciw 4 głosom, którzy tego samego dnia objął urządowanie.

Polozenie w Maranhão

W Maranhão dwóch posłów opozycyjnych chcieli się, ulegając ogólnej psychozie, schronić w koszarach wojska federalnego. Komendant zdołał im wyperswadować ten zamiar, gdyż w całym Stanie panuje porządek i spokój, co nawet zostało stwierdzone przez wysłanego przez rząd federalny obserwatora pułkownika Ottona Feió.

Zwycięstwo Ligi Katolickiej w Ceará

W Fortalezie objął rządy kandydat Ligi Katolickiej, dr. Meneses Pimentel.

Wiele hałasu narobiła sprawa 16-tu posłów przynależących do Ligi Katolickiej, którzy schronili się w koszarach wojska federalnego. W ostatnich dniach rozeszła się wieść, że przeciwnicy usiłowali tych posłów otruć. Po-

ślano im posiłki ze znajdującego się w pobliżu koszar hotelu. Niespodziewanie, wszyscy dobrowolnie więźniowie zachorowali wśród objawów otrucia. Analiza chemiczna stwierdziła, że w przysłanym im jadzie znajdował się kwas winny w wielkiej ilości. Wieść nie mówi jednak, czy posłowie zachorowali po spożyciu tego posiłku, czy też po dokonanej analizie, tak prosto z przerażenia.

Wybory w Rio de Janeiro

W Stanie Rio de Janeiro odbyły się w zaprzęszą sobotę wybory uzupełniające na skutek, rozporządzenia Najwyższego Trybunału Wyborczego, lecz współudział wyborców był niezwykle mały.

Blok Mniejszych Stanów.

Posel Stanu Maranhão, p. Carlos Reis wystąpił z inicjatywą stworzenia w Izbie Federalnej bloku ze wszystkich mniejszych Stanów, do którego należałoby postować tak przynależni do mniejszości, jak większości parlamentarnej. Blok ten miałby na celu ochronę ekonomicznych interesów mniejszych Stanów, lecz w sprawach natury politycznej, postawie przynależni doń, mieliby pozostawioną wolną rękę, w ten sposób, nie byłoby żadnego przegrupowania politycznego w parlamencie.

Walka mniejszości parlamentarnej przeciw „veto”.

Leader mniejszości, poseł João Neves de Fontoura złożył w prasie oświadczenie, że mniejszość natęży wszystkie siły, by zostało odrzucone „veto” prezydenckie, w sprawie podniesienia pensji urzędnikom.

Odwolanie generała Leite de Castro z Europy.

Były minister Wojny, generał Leite de Castro, bawiący od dłuższego czasu w Europie dla studiów i zakupna materiału wojennego, ma być odwołany z powrotem do Brazylii.

Spokój w polityce

W czasie nieobecności panu Getulii Vargasa panował spokój w polityce a najważniejsze zagadnienia stanowią wybory gubernatorów w Rio Grande do Norte i Maranhão. W pierwszym Stanie, dotychczasowy interwentor, p. Mario Camara wycofał swą kandydaturę a nowy kandydat desembargador Elviro Carrilho może z 25-iu głosów, którymi rozporządza Stan, otrzymać 15. W Maranhão tak stronnictwo rządowe, jak opozycja rozporządza prawie równą ilością głosów. Może się więc tam wytworzyć podobna sytuacja, jak w Espirito Santo, gdzie wybór gubernatora, został dokonany większością 1-go głosu. Nic dziwnego, że ten stan rzeczy budzi zainteresowanie, a obie strony starają się przekonać gwałtem, któregośkolwiek postać dla siebie. Naturalnie że miłe obietnice nie mają granic, nawet możliwości.

UŻYWANY

oficjalnie w wojsku

ELIXIR „914”

Po kilku dniach zżycia tego lekarstwa zauważyć można:

- 1.)—Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
- 2.)—Zniknięcie przyszczoł, egzemy, wrzodów, śwędzenia, ran jęczących etc.
- 3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy
- 4.)—Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagani spowodowanych przez syfilis.
- 5.)—Zoładki i kiszi w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914” nie atakuje zoładka i nie zawiera joduretu.

Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i chorób syfilitycznych.

Rodakul! Czy życzysz sobie mieć drzewka owocowe szczepione z wypróbowanych i zaklimatyzowanych odmian amerykańskich, europejskich i japońskich, jak: brzoskwinie, grusze, jabłonie, kaki, migdały, marmele, oliwki, śliwy, orzechy włoskie i winorośl szedną? To możesz nabyć sobie szczepów od 1 do 3 lat, po cenach umiarkowanych przeszło ze 100 odmian u

Michała Gryczaka

W M. MALLET—PARANA'

ŻADAJ INFORMACJY, LISTY CEN I ODMIAN.

24-31

FABRYKA WÓDEK I LIKIERÓW

Roman Bieliński i Ska

Rua Pedro Ivo 426, esquina Barão do Rio Branco TELEFON 88. Curytyba — Parana.

POLECA POLSKIE WÓDKI:

- Wódka żubrówka Wódka pomarańczówka
- Wódka cytrynkowa Wódka stołowa
- Wódka zoładkowska Wódka imbirówka
- Wódka guaco Likier kakaowy
- Likier ananasowy Likier malinowy.

Wódki wyrabiane na chemicznie czystym spirytusie, bez przykrego zapachu i szkodliwych olejków eterycznych.

Wódki polskie rozlewane są w białe francuskie butelki z piękną etykietą, przeto przystrajają każdy stół biesiadny. W każdym domu polskim, na każdym weselu, chrzcinach, zarczynach, czy też innym przyjęciu, powinny być polskie wódki. Kto polskie wódki pije, ten długo i zdrowo żyje. Tuzin butelek wódek, bez różnicy gatunków, łącznie z opakowaniem kosztuje 36\$00, loco stacja Kurytyba. Biuro główne. COMPANHIA PASTORIL — Praça Ozorio — esquina Rua Cabral. — Telefon 1072. — Curytyba — Parana.

Słynne MEBLE ZIPPERER z Rio Negrinho

W SWEJ JAKOŚCI I CENIE SĄ NIEZRÓWNAME

AGENCI:

KWASIŃSKI, EGG & Cia

Rua Monsenhor Celso, 29 — Caixa postal, 13 — Telefon, 8-2-3 Curytyba — Parana.

LEKARZE

DR. DANTE ROMANO
Z praktyką w szpitalach berlińskich Eks-internista Szpitala Ewangelicznego i Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medecyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych, i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgia pochwy rozrodczej, jajników, przewodów, pecherza, nerek, zoładka, płuc, gruźlic, wątroby, i t. d.

Konsultorium: Praça Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Mierwa). Rezydencja: Praça Senador Corêa, 4.

Choroby skóry i weneryczne

DR. AURELIANO M. DE MOURA

Ul. 15 de Novembro 64.

Od 3 do 5 po południu.

Dr. Józef Czaki

Choroby kobiet i klinika ogólna W piątki od 1 do 3. W soboty od 9 do 11 i od 1 do 3. Apteka Stelfeld ul. Com. Araujo.

PROF. STEFANJA MACZEWSKA

OKULTYSTKA (ilicenciada)

udziela porad, wskazówek i pomocy ludziom co się uroczyście „uroczyście”, albo że mają „coś zadanego” lub „złożonego”, oraz tym, co mają jakiegokolwiek „widziadła”, co słyszą „jakieś głosy”, przeszkadzania i rozmaite urojenia psychopatologiczne i takowym, którym się ani w gospodarce, ani w swych przedsięwzięciach nie wiedzie. Doradza pannom chcącym wyjść za mąż. Przepowiada przyszłość z linii rąk. Daje wskazówki astrologiczne. Traktuje się sprawę naukową. Przyjmuje w Araukarji pod Kurytybą.

DENTYSTA

Dr. J. Campelli Filho

DYPLMOWANY PRZEZ PARAŃSKI FAKULTET MEDYCZNY

KONSULTORIUM: Rua Emilliano Pernetta, 97

(dawniejsza Aquidabam, naprzeciwko Szkoły Normalnej).

Porady od 9-11 i od 1-6. CENY UMIARKOWANE.

Pomiedzy nailepszymi markami piwa wyróżnia się znana „Pomba”
TUZIN RS. 14\$000
Oryginalny typ piwa, wyłącznie fabrykowany przez browar „CRUZEIRO”
CURITYBA Telefon 495 i 751.

Zjazd...
czątkowo...
18-go i 1...
się bardz...
lonja Po...
wiecej za...
znaczeniu...
szukając...
go rozwi...
chodźcia...
moralnego...
lonji Pols...
wszystkich...
są polaka...
walną cak...
potęgę ka...
narodu, u...
Wskutk...
swym sm...
Wskrzesci...
Polski, I...
sudzkiego...
lacy odruc...
swój žal...
wszelkich...
nia okres...
z założen...
pozwała r...
go nastr...
rozbieżno...
sami naw...
zdarzają...
nym, pod...
i innych...
Zarząd...
Polaków...
zupelnosc...
stanowil...
miku na...
wca br...
Dbając...
ne obesta...
trząc na...
ponownie...
znizki na...
pp. Deleg...
również...
zamożny...
rzy jedno...
opłatą, m...
spodorza...
Niezale...
Zarządu...
Polaków...
ników P...
swej stron...
dla wyst...
słowia, kt...
w gmachu...
Równiez...
wania Fiz...
daje dow...
żny mł...

14

pojechał...
Trw...
była tak...
—
Siedlicki...
człowiek...
dowiedzi...
Felic...
najpierw...
Dr...
Wylecze...
mieć pew...
zamknęli...
—
—
znawcą...
—
—
—
Tak...
wcale nie...
Dr...
mość i v...
Mys...
przeszka...
Opa...
ministra...
tylko nu...
rozказы...
A c...
nieść z...
oka spu...
stkiem r...
A i...
ministra...
napowró...
ciagle je...
i na naj...

Gd...
rzysz, p...
stwie, j...
życie p...
Ze

IV SEJMIK

Zjazd na IV Sejmik, który początkowo miał się odbyć dn. 18-go i 19-go maja zapowiadał się bardzo licznie, ponieważ Kolonja Polska w Brazylii coraz więcej zaczyna się orjentować w znaczeniu zjazdów sejmikowych, szukając na tej drodze pomyślnego rozwiązania zagadnień wychodźstwa polskiego, podniesienia moralnego i materialnego Kolonji Polskiej oraz zjednoczenia wszystkich, niezapominających, że są Polakami, w jedną nierozdzielalną całość, stanowiącą siłę i potęgę każdego cywilizowanego narodu, dążącego do rozkwitu.

Wskutek oszałamiającej, w swym smutku, wieści o zgonie Wskrziesiciela i Budowniczego Polski, I Marszałka Józefa Piłsudskiego, wszyscy szczerzy polacy odruchowo zmanifestowali swój żal, uchwalając odłożenie wszelkich zjazdów do ukończenia okresu żałoby, wychodzący z założenia, że powaga chwili nie pozwalała na zamęcenie uroczystego nastroju żałobnego, przez rozbieżność zdań i dysputy, czasami nawet b. burzliwe, jakie zdarzają się na porządku dziennym, podczas obrad sejmikowych i innych.

Zarząd Centralnego Związku Polaków w Brazylii, dzieląc się w zupełności uczucia rodaków, postanowił przesunąć termin IV Sejmiku na dn. 29-go i 30-go czerwca br.

Dbając w dalszym ciągu o liczne obśnienie IV Sejmiku, nie patrząc na wiele trudności, uzyskał ponownie od Dyrekcji Kolei 50% zniżki na przejazdy kolejowe dla pp. Delegatów Towarzystwa, jak również przygotował dla mniej zamożnych kilkanaście łóżek, którzy jednocześnie, za minimalną opłatą, mogą stołować się u Gospodarza „Związku Polskiego“.

Niezależnie od przygotowań Zarządu Centralnego Związku Polaków, Związek Zawodowy Rolników Polskich w Brazylii ze swej strony, na czas trwania Zjazdu Rolników i IV Sejmiku, urządza wystawę Rolniczo-Przemysłową, która mieścić się będzie w gmachu „Związku Polskiego“.

Również Towarzystwo Wychowania Fizycznego „Junak“, które daje dowód niezapręczalnej teźżny młodego pokolenia pola-

ków, zaprasza pp. Delegatów na swe wspaniałe boisko, zdobycie którego przekonano najlepiej wszystkich zwiędających, co zdziałają może wola i skupiony wysiłek organizacji.

Na zakończenie IV Sejmiku, ku uczczeniu pamięci ukochanego Wodza Polski, Marszałka Józefa Piłsudskiego, którego obraz tkwić winien w sercu każdego Polaka odbędzie się wspaniała, uroczysta akademja.

AKADEMJA ŻALOBNA
w Teresinie (Ivai)

Wiadomość o zgonie śp. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego uderzyła w nas gromem z jasnego nieba, wywołując nieopisaną konsternację, połączoną z prawdziwym żalem po utracie najdroższego syna naszej Ojczyzny. Wodza i Odrodziciela Wolnej i Wielkiej, przez cały świat czczonej Polski. Wiemy czem był Marszałek i Jego genjusz dla powstającej w krwi i pożogach Polski i tem większym jest nasze współczucie dla osieroconej Ojczyzny.

Na znak żałoby ogólnej zawiesiliśmy naukę w szkole na 3 dni (14-15-16) maja i wystawiliśmy na domu T-wa państwową flagę polską do połowy masztu. W niedzielę 19. V. urządziliśmy uroczystą Akademję Żalobną w domu towarzystwa im. A. Mickiewicza przy licznych udziałach członków t-wa i Junaka Nr. 41. Portret śp. Marszałka pięknie udekorowany gałkami palmowymi, widniejący na tle dużej flagi biało-amarantowej i u stóp którego powiewała druga do połowy masztu opuszczona — portret ten spoglądał na nas z taką powagą chwili i ojcowską miłością, że wszyscy mieliśmy łzy w oczach. Czuliśmy, że zaszło coś co kłóje, szarpie nami i drze trzewia nieopisanym bólem w duszy i sercu polskiem.

Akademję otworzył prezes t-wa, kol. Konstanty Czernski, podając zebrany w krótkich, ale treściwych słowach bolesną wiadomość. W tej chwili zebrani uczcili pamięć Nieodżałowanego Bohatera i Ojca Narodu przez powstanie i jedno-minutowe milczenie.

Następnie kol. W. Breowicz jako tut. nauczyciel, w pięknym i

długim przemówieniu nakreślił życiorys śp. Zmarłego Marszałka, Jego trudy, cierpienia i heroiczne boje dla Wolności Ojczyzny. Przy niektórych scenach zebrani rzewnie płakali. W niedzielę 26.5. urządzono żałobne nabożeństwo z mszą św. za duszę Bojownika Niepodległej Polski. Niech Mu ziemia ojczysta lekka będzie!

Franc. Czernski
sekr. T-wa

K. Czernski
prezes T-wa

Z działalności C. Z. P.
za miesiąc maj

Biuro Główne

W m. maju weszło korespondencji 40 listów z 10 załącznikami, wysłano 51 listów z 539 załącznikami i rozestano 45 zaproszeń. Interesentów załatwiono 5, jako nowego członka do C.Z.P. przyjęto Koło Amatorów Sceny im. S. Moniuszki w kolonji Taquaral São Matheus Parana. Rozesłano 54 biuletynów tygodniowych, traktujących o nieodżałowanej śmierci śp. Wskrziesiciela i Budowniczego Polski, I. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wydział Oświatowy

Korespondencji weszło 21 listów z 35 załącznikami, załatwiono 20, wysłano 35 listów z 596 załącznikami. Obsadzono 2 posady nauczycielskie Wakują 3 posady. Wydział Oświatowy udzielił w charakterze darów w ciągu m. maja książek za 489\$200 oprócz tego, nie określając wartości, 68 paczek z książkami różnymi w charakterze darów i portretów 243, książek 580, map ściennych 6 i 1 grę dla dzieci w przedszkolu.

Wydział Opieki Społecznej

W miesiącu sprawozdawczym załatwił 3 interesantów, w tem jednemu wyszukał pracę, a dwóm udzielił zapomogi w wysokości 36\$000. Saldo na 1 czerwca wynosi 132\$400, w sumie tej mieszczą się 100\$000 ofiarowane przez p. Lewandowskiego.

Opłaty członkowskie

W miesiącu maju wpłaciły składki członkowskie do kasy C.Z.P. następujące Towarzystwa i osoby:

1. Tow. A. Mickiewicza—The-rezina
2. Tow. Nowe Życie—Palmital
3. „Bartosza Głowackiego—Cruz Machado
4. Tow. 3-go Maja—Nova Galicia
5. Tow. Polonia—Porto União
6. Zrzeszenie Nauczycieli Szkół Polskich—Curityba
7. P. Piotr Szymula—Nova Varsovia
8. Józef Woźniak—Nova Varsovia
9. Tow. Dr. S. Kossobudzkiego—Candido de Abreu.

Sprawozdanie

Zarządu C. Z. P. za mies. maj 1935 r.

Biuro Główne

W miesiącu maju Zarząd Główny C. Z. P. miał 1 posiedzenie Zarządu, i 2 posiedzenia nadzwyczajne.

1) Na posiedzeniu zarządu C. Z. P. załatwiono następujące sprawy:

a) Przyjęto do wiadomości sprawozdania: — miesięczne Zarządu Biura Głównego, Wydziału Oświatowego i Wydziału Opieki Społecznej.

b) Opracowano projekt listy kandydatów do nowego Zarządu C. Z. P. i wysłano listy do pp. Kandydatów z zapytaniem, czy godzą się na objęcia proponowanych stanowisk o ile IV Sejmik zatwierdzi ich kandydaturę.

c) Wystosowano listy z zaproszeniem na IV Sejmik do Gubernatora Stanu Parany, W. Pana Manuela Ribasa i W. Panów Sekretarzy Ministerstw.

d) Oddano do druku ważniejsze ustępy z protokołu z III Sejmiku celem rozdania tych druków pp. Delegatom na IV Sejmik.

2) Na pierwszym nadzwyczajnym posiedzeniu Zarządu C. Z. P. zwołanem z okazji przyjazdu Prezesa Związku Zrzeszeń polskich w Rio Grande do Sul, p. Stefana Sobczaka omawiane były sprawy ścisłej współpracy między Centralnym Związkiem Polaków w Brazylii, jako Główną Organizacją Polaków, a Związkiem Zrzeszeń Polskich w Rio Grande do Sul. Rezultatem tego posiedzenia było postanowienie zgodnej współpracy ku dobru Wychodźstwa Polskiego w nowej Ojczyźnie Brazylii.

3) Na drugim posiedzeniu nadzwyczajnym Zarządu C. Z. P. zwołanem celem ustalenia nowego terminu zwołania IV Sejmiku, postanowiono zwołać IV Sejmik na dn. 29-go i 30-go czerwca br. Oprócz tego załatwiono szereg spraw, związanych z przygotowaniem przedsejmikowem. Również uchwalono na podstawie poprzedniego porozumienia się z Organizacjami Kurytybskimi,

zamówienie mszy żałobnej za duszę śp. I. Marszałka Polski, zwołaniem celem ustalenia nowego terminu zwołania IV Sejmiku, Parafjalnym na ul. Aquidaban, na dzień 11-go czerwca br. o godz. 9-tej rano. — Pod koniec uchwalono wysłanie listu z podziękowaniem za artykuł, umieszczony w „Gazeta do Povo“, p. Dr. Franciszkowi Pereira, do Rio de Janeiro.

MACZKA ODŻYWCZA
„ALEGRIA“

Zapobiega bólom brzucha i wszelkim komplikacjom żołądkowym

(SPECJALNIE U DZIECI)

Produkt ten powinien być używany przez wszystkie matki, dbające o zdrowie swych dzieci.

Sprzedzają we wszystkich aptekach, składach aptecznych i pierwszorzędnych sklepach spożywczych.

TINTURARIA „POLONIA“ RUA BARÃO DO RIO BRANCO, 627.

Posiada na składzie ubrania nowe i używane, palta i płaszcze wszelkiego rodzaju; kapelusze, koszulki i inne drobniaki sprzedaje po cenach bezkonkurencyjnych.

Pranie i farbowanie ubrań i kapeluszy.

Relojoaria Progresso

216 Praça Tiradentes 216

Obok Ski P. Demeterka

Wszelkie naprawy zegarowe oraz biżuterji wykonuje się z największą punktualnością. Wszelkie naprawy oraz sprzedaż towarów są pod gwarancją firmy. Za złoto i srebro płać się najwyższe ceny, płać się gotówką. Fabryka pieścionków ślubnych. Ceny bezkonkurencyjne. Uprasza się uważać na firmę

RELOJOARIA PROGRESSO

Praça Tiradentes nr. 216

pojechał dr. Lorenc do felczera.

Trwało to dość długo zanim został nieobecnego lekarza, a rana nie była tak małą, jak dr. Lorenc sądził.

— Przychodzę z polecenia jego ekscelencji — zaczął doktor — pan Siedlicki doniósł, że służący znalazł przyjęcie w jego domu, że jednak ten człowiek nie wrócił do pałacu, więc pragnie ekscelencja coś bliższego się dowiedzieć.

Felczer nie kazał się długo prosić. Szybko opowiadał o rannym jak go najpierw zobaczył, a potem i o stanie chorego.

Dr Lorenc stawiał wiele pytań.

Wyleczenie jest właśnie tajemnicze — odparł doktor — ten człowiek musi mieć pewnie jakiś balsam kojący, który tak nadzwyczajnie działa. Rana zamknęła się a blizna jedynie była śladem zranienia.

— Czy zna pan ten balsam?

— Nie, ale już z jego zapachu poznałem, że przygotowany jest przez znawcę, ten człowiek mógłby zebrać miliony.

— A zraniony odmawiał dalszych objaśnień? — pytał doktor.

— Tak, tak postępował.

— Dziwne, tajemnicze.

Tak i mnie się zdawało, ten człowiek zrobił na mnie dziwne wrażenie, wcale nie jak sługa, o nie — on inponował mi muszę to przyznać.

Dr. Lorenc obrócił się. Potem podziękował felczerowi za jego uprzejmość i wsiadł znowu do swego powozu, ale nie jechał do pałacu ministra.

Mysłał bowiem, że potężny panek jest w złym humorze, nie chciał więc przeszkadzać.

Opanowały go zresztą zupełnie inne myśli; trzech tajemniczych sług ministra, i to dwóch najleprzych, było na pawne nieżywych — teraz został tylko numer czwarty i piąty, z których właściwie jednego miał na swe rozkazy.

A co ten nie miał do załatwienia! Szkielec. Jordana trzeba było przemieścić z posiadłości Birkenhof, pomocnika aptekarskiego nie mógł także z oka spuścić, Ludwikę chciał znowu zagarnąć pod swą władzę, a przedewszystkiem nie mógł zapomnieć o Annie. Tyle zadań!

A i to nie było jeszcze wszystko. Musiał także spełniać życzenia ministra, wolnomularzy ciągle mieć na oku, ich tajemnice badać, a i używać napowrót list wydarty pięknej Eli. Wszelko to miał on zrobić! A miał ciągle jednego sługę ku pomocy.

Jednak dr. Lorenc nie wahał. Miał przyjaciela w ministrze, mógł więc i na najcięższe się odważyć.

ROZDZIAŁ CLIX.

Pomocnik aptekarski.

Gdy Krause skończył w owym dniu tak strasznie, wpadł jego towarzyszy, pomocnik aptekarski, w największą trwogę. Nie myślał o samobójstwie, jak wszyscy, był pewnym, że jego przyjaciel w tajemniczy sposób życie postradał. Przebiegły chłopak nie mylił się.

Ze zaś miał dosyć pieniędzy, — bo oszczędzał ciągle, — nie potrzebował

— To do zwaryowania — krzychał się dalej minister — numer 1 nie da się wcale zastąpić.

— Może jednak jeszcze żyje?

— Może jest, ale dlaczego nie wrócił?

— No, toć może jest ranny?

Pan Katzenstein właśnie postąpił ku oknu.

— Ot, hrabia idzie, zaraz musi dochodzenia czynić za zbiegłym stangretem.

Dr. Lorenc w spokoju oczekiwał przyjścia hrabiego.

Wreszcie lokaj zameldował go.

Pan Katzenstein wybiegł naprzeciw.

— Czy na policję wpłynął raport o bijatyce da moście młyńskim?

Hrabia ostupiał.

— Czy ekscelencja już wie o tej tajemniczej historii?

— Nie czekam na pana.

Hrabia zaraz poznał, że zajęcie to mocno interesuje ministra.

— Wiele nie wiem — rzekł z miną poważną — policjanci donieśli, że przy moście widziano kałużę krwi. Z miyna zaś doniesiono, że w kole znaleziono szczątki ubrania.

Minister spojrzął na lekarza.

Bez wątpienia, numer 1 został zmielony przez koła.

Minister nie miał słów.

— Czy kazał pan już dowiadywać o byłego stangreta Franka? — kazał go pan zaraz aresztować — rzekł minister do hrabiego.

— Do usług.

Hrabia zauważył, że teraz już był zbytecznym.

Toteż zaraz opuścił salon.

Minister znowu pozostał z doktorem.

— To źle — zawołał minister wściekły — najlepszego sługę straciłem. Tłocł lekarza była nie mniejsza.

— To dla mnie zagadką — mruzczał co chwila minister — numer 1 mógłby przecież tuzin takich stangretów zaraz zdmuchnąć z tego świata.

Naraz wpadło doktorowi na myśl, co raz minister był powiedział.

— Ten stangret musi nadludzką siłę posiadać, przypomina sobie ekscelencja, że on okiełnał Solimana. I jego szybkie wyzdrowienie jest zadziwiające.

— Tak, możnaby prawie sądzić, że to czarownik — odparł minister — taka głęboka rana nie może się tak wnet zagoić.

Lekarz kiwnął głową.

— Takie też jest zadanie lekaarskie — odparł lekarz — ale może tylko na pozór ta rana była tak niebezpieczną.

— Ale nie może się przecież w kilku minutach zabliznić.

Lekarz wzruszył ramionami.

— Znam owego chirurga który go leczył — rzekł — poszukam go i dopytam się jak się stało.

— Dobrze, dobrze — zawołał minister z radością — może się dowiemy czegoś nowego.

Dr. Lorenc pożegnał się.

Skoro jednak wyszedł, zjawiała się żona ministra.

Twarz jej była zmieniona, a z ciemnych jej oczu bił taki ogień, że

Rio Grande do Sul

Hołdy złożone pamięci Marszałka Piłsudskiego w Porto Alegre

Staraniem T-wa Polsko-Brazylijskiego im. Tadeusza Kościuszki i Z. Z. P. zostały urządzone w Porto Alegre różne uroczystości ku uczczeniu pamięci Twórcy nowoczesnego Państwa Polskiego.

Msza Św. w Katedrze Metropolitalnej

Dn. 20 maja zostało odprawione w katedrze portoałegreńskiej żałobne nabożeństwo za spokój duszy Marszałka Józefa Piłsudskiego, Mszę św. celebrował ks. Arcybiskup d. João Becker, przyczem asystowali Jego Ekscelencji monsegnore ks. Nicolau Marx i kanonicy Benjamin Carvalho de Aragão i Leopoldo Neys.

Obecni

Znajdowali się w kościele: kapitan Anapio Barcellos Feio, przedstawiciel gubernatora generała Flores da Cunha, porucznik Odilon Leckmann de Figueiredo, przedstawiciel komendanta 3-go okręgu wojennego, postawie José Coelho de Sousa, Edgar Luiz Schneider i Hildebrando Westphalen, przedstawiciele Konstyтуanty Stanowej, dezembargador André da Rocha prezes Twa im. Tadeusza Kościuszki, dr. Germano Petersen Filho, przedstawiciel prefekta miasta, dr. Augusto de Carvalho, naczelny dyrektor Oświaty Publicznej, korpus konsularny, kapitan Jaime Telles Villas Boas, porucznicy Trajano Leal Pereira i Ruben Wostmann, przedstawiciele 7-go Baonu Strzelców, dr. Amerillo Macedo, wiceprezes T-wa im. Kościuszki, przedstawiciele prasy, przedstawiciele zakładów bankowych, różnych instytucji, liczni przedstawiciele kolonii polskiej portoałegreńskiej i bardzo wielki tłum wiernych, pragnących uczcić pamięć Marszałka Piłsudskiego.

Kazanie żałobne

Po Ewangelię św. zajął miejsce na ambonie ks. arcybiskup

d. João Becker i wygłosił kazanie żałobne i wspominając na życie i czyny Marszałka przeprowadził paralelę pomiędzy zmarłym a bohaterem Izraela w starożytności Machabeaszem, który również wybrał swój lud z niewoli i upadku. Znakomity mówca podał obecnym nie tylko życiorys Marszałka lecz równocześnie przedstawił słuchaczom rozwój współczesnej Polski, znaczenie i powagę, dzięki pracy Józefa Piłsudskiego i Jego pomocników.

Akademja Żałobna

W nocy tego samego dnia odbyła się w Polskim Towarzystwie przy ul. S. Pedro 778 żałobna akademja, w której brała udział znaczna ilość osób.

Zagał akademję p. Stanisław Karpiński wiceprezes Z.Z.P. a następnie zaprosił wszystkich prezesów towarzystw, obecnych na sali by zajęli miejsce przy stole prezydenckim. Następnie przemawiał pan Pańkowski, który wygłosił długi odczyt o życiu i dziełach Marszałka Piłsudskiego. Przemawiali jeszcze pp. Gustaw Gawęcki, ks. Antoni Białowół i Michał Sekuła.

Akademja Żałobna w Bibliotece Publicznej

Dn. 21 odbyła się staraniem T-wa Polsko-Brazylijskiego im. Tadeusza Kościuszki w Bibliotece publicznej Akademja w celu złożenia hołdów pośmiertnych pamięci Marszałka Piłsudskiego. Przewodniczył Akademję dezembargador André da Rocha, prezes T-wa Polsko-Brazylijskiego. Był obecnym na tej żałobnej uroczystości dr. Darcy Azambuja sekretarz Spraw Wewnętrznych. Jako mówca oficjalny przemawiał dr. Otello Rosa.

Sprawa pożyczki dla Stanu Rio Grande do Sul zajmuje umysły polityków

Stan Rio Grande do Sul wszedł na łamy dziennikarskie z powodu operacji mającej być przeprowadzonej z Bankiem Brazylijskim na wysokości 50 tysięcy kontów, mających być zużytych na wykupienie bonów stanowych.

Kwestja ta wzbudziła gorącą dyskusję w Izbie Federalnej. Dzienniki zaznaczają, że protesty wniesione przeciw tej operacji w Izbie nie znajdują usprawiedliwienia gdyż również Stan S. Paulo dokonał identycznej operacji celem umorzenia swych bonów puszczonej w obieg w czasie rewolucji paulistańskiej w roku 1932, a przecież nikt dotychczas nie protestował przeciw temu, a należy wziąć pod uwagę, że rozchodziło się o znacznie wyższą sumę niż obecnie.

Zatarg między wojskowymi

Telegramy z S. Angelo donoszą, że z powodów dotychczas niewyjaśnionych, kapitan Marinho Falcão, komendant 4-ej grupy artylerji, dnia szóstego nad ranem po żywej wymianie słów z milicjantami, wchodzącymi w skład patrolu policyjnego, wydobyl reвольver i nastąpiła wymiana strzałów między nim a milicjantami municypalnymi. Kapitan Marinho Falcão otrzymał postrzał kula, która przeszła go na wylot. Kapral dowodzący patroliem otrzymał postrzał bez znaczenia w nogę. Komendant pułku kawalerji przewidując podniecenie umysłów między artylerzystami z powodu zranienia ich komendanta, przedsięwzięł należyne środki ostrożności.

Wietrzna ospa

Jak co roku przy rozpoczęciu się zimy, wydarzyło się w Porto Alegre kilka wypadków wietrznej ospy, lecz przebieg tej choroby jest dotychczas łagodny.

Poprawki do projektu konstytucyjnego

Na jednym z ostatnich posiedzeń Konstyтуanty poseł Olive-rio de Deus przedstawił poprawkę, żądając by brygada wojskowa riograndeńska posiadała swój własny trybunał wojskowy dla przestępstw przewidzianych kodeksem wojskowym. Postawie Coelho de Sousa. Loureiro Silva i Cylon Rosa przedstawili poprawki ten urząd przez przeciąg pięciu lat do chwili ogłoszenia nowej konstytucji stanowej, byli zatrzymani na swych urządach, niezależnie od konkursu, a byli

podlegli utracie stanowiska, mocą odpowiednich postanowień prawnych.

Życzenia dla prezydenta Urugwaju

Na posiedzeniu Konstyтуanty z dn. 3 b.m. poseł Simoes Lopes Filho postawił wniosek by Izba wyraziła zadowolenie z powodu nieudania się zamachu na życie prezydenta Urugwaju pana Gabriela Terry w czasie wizyty prezydenta Getulia Vargasa w Urugwaju i by Izba wystąpiła w tym duchu telegram do prezydenta Urugwaju jak również do izby urugwajskiej. Wniosek ten został jednomyślnie przyjęty, a odośnośne telegramy zredagowane i odesłane do miejsca przeznaczenia.

Sanguel! Sanguel! Sanguel!

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyny środek, który po 20-dniowym używaniu go, zabezpieczy i uchroni każdego od suchoty. Oddziaływa następująco:

- 1) Ogólne epotegowanie sił i natychmiastowy powrót apetytu.
- 2) Usuwa zupełnie ból głowy, bezsenność i nerwowość.
- 3) Zwalcza radykalnie przynębie nie nerwowe i podnieca chęć do życia.
- 4) Powiększa ciężar ciała aż do 3 kg.
- 5) Odświeża całkowicie osłabiony i zagrożony suchotami organizm.
- 6) Daje największą odporność przy pracy fizycznej i zwiększa ciążka krwi.

Choroby raka można uniknąć, ponieważ jest to zgrupowanie potażu w pewnej części ciała.

Kalcium rozpuszcza potaż. Sanguenol zawiera kalcium i dzięki temu można uniknąć raka.

Sanguenol jest to wynalazek epokowy.

Przytoczone powyżej szczegóły są opinią wydaną przez lekarza Dr. Manuela Soares de Castro.

Do nabycia w całej Brazylii.

ALFAIATARIA DO POVO

Dominika Kureckiego

zawadama klientelę, iż pracuje nadal w fachu krawieckim, przy ulicy Dr. Muricy Nr. 397, wykonując garnitury sukienne, począwszy od 120\$000.

ROBOTA GWARANTOWANA.

Przyjmuje się

na mieszkanie z utrzymaniem dziewczęta uczęszczające do szkoły.
J. Duszcakowa. R. Prudente de Moraes n. 325.

HOTEL FONSECA

Z WIDOKIEM NA MORZE

Uzdolniony fachowiec LEON J. LIPÍŃSKI zawiadama Szan. Kliencie, iż nabył znany HOTEL FONSECA, który po kompletnej reformie może bez obawy konkurencji zaspokoić najwybredniejsze wymagania.

20 pokoi zaopatrzonych w wodę bieżącą.

RUA 15 DE NOVEMBRO Nr. 56.

Fabryka wyrobów tkackich

JULJUSZA HOFFMANNA

Rua Claudino dos Santos, 52 (dawna Rua São Francisco)

Materiały wyrabiane w tej fabryce są jednymi z najmocniejszych i najtrwałszych, ponieważ są zawsze nowe i wyrabiane z największą precyzją. Każdemu gościowi przysługuje prawo obejrzenia fabryki.

KUPIĆ DOBRY ARTYKUL, JEST TO SAMO, CO KUPIĆ TANIO.

26-29

Nowy okres egzaminów

GIMNAZJUM

NOVO ATENEU

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Rodziców, że przyjmuje się kandydatów do składania egzaminów na rok 1935.

Także przyjmuje się uczniów i uczennice na **WOLNY 3-GI KURS**, który uprawnia do studjów na Uniwersytecie Parańskim. Do tego kursu składanie egzaminów nie jest wymagane kursy dzienne i wieczorowe.

Blizsze informacje:

ul. Aquidabam 278
Kurytyba.

Sprzedaje się

młyn wodny na 4 kamienie i 2 walce, 3 domy, wenda, obora i 7 akrów ziemi obok młyna. Poza tem maszyna do selekcjonowania zboża. Wszystko wyżej wymienione znajduje się w odległości 1 km. od stacji kolejowej Guajuvira. Informacji udziela: José Druker — Guajuvira — Paraná lub Natan Paciornik, Kurytyba, rua João Negrão, 586.

Polska Jatka

"AÇOUQUE PAULISTA"

Rua Ermelino de Leão

esquina Candido Lopes

— CURITYBA —

Poleca codziennie świeże mięso w najlepszych gatunkach — Mieso wotowe różnych gatunków, cielęcina i wieprzowina. Smalec, wędliny i inne wyroby mięsne. Ceny konkurencyjnie niskie.

Na zamówienia telefoniczne oddaje się do domu.

TELEFON 283.

Rozmawia się w kilku językach: polskim, portugalskim, niemieckim, rosyjskim, litewskim, ukraińskim.

22 33

Zakład Jubilersko-Zegarmistrzowski

BARUCHA GELLESA

RUA DR. MURICY 636 — Curityba

Wykonuje wszelkie reperacje zegarmistrzowskie i jubilerskie po cenach bezkonkurencyjnych.

Mówi się po polsku.

Dr. Ludwik Wolski

ADWOKAT

UNIAO DA VICTORIA — Parana

minister mimowoli spojrział na nią.

— Elo — ty?

— Tak, słyszałam całą waszą rozmowę!

Tym razem minister pozostał spokojnym, wściekła zazdrość opanowała go.

— Dobrze, podsłuchiwałaś — odparł zimno — zatem widzisz, że nie miałem bynajmniej powodu ukrywania czegośkolwiek.

— Co, co powiadasz?

— No, tać słyszałaś, że dr. Lorenc i hr. Ceier dosyć dokładnie mi opowiedzieli, że ten ciekawy stangret, to nie takie niewiniątka, że miał bójkę, i —

— Nie pozwoliła mu dokończyć.

— Zatem z pijakami miał się bić po nocy — rzekła prawie z szatańskim spokojem.

— Tak, i na tem musiał widocznie wyjść źle, może wygląda teraz potrzaskany wstydy się pokazać.

— Co ty mówisz — rzekła szyderczo.

— Tak też jest.

— Wątpię, i zdaje mi się, że już tu nie przyjdzie, bo się obawia nowego napadu ze strony twojego sługi.

Umyslnie nie zauważył tych słów.

Spojrzała nań pogardliwie.

— Przyszłaś, krzyknęła wreszcie — więc twoja złość ku niemu tak dalece zaszła, że wysłałaś jednego ze swoich zbirów aby go zabili?

— Oslupiał.

— Kto to mówi?

— Ty sam.

Pan Katzenstein ukrył zakłopotanie pod pozornym wybuchem wściekłości.

— Co ty mówisz, nie obchodzi mnie, mam coś więcej do czynienia niż kłopotać się o takich łapsardaków, kara za zbrodnię morderstwa go nie minie.

Przystąpiła bliżej.

— Zbrodnia? To coś nowego.

— Tak, człowieka który sobie zażartował z niego, wrzucił do potoku młyńskiego i sprowadził śmierć nieszczęśliwemu.

Zażądał się przeraźliwie.

— Cudnie — cudnie — człowiek, który się broni przed postępną napaścią, ma być karany!

— Tak — według litery prawa.

Znowu zaśmiał się dziko.

— O, mądry i sprawiedliwy sędzio — zawołała — odpowiedz mi na pytanie, czy należałoby na ukaranie twojego zbiru, gdyby on wrzucił Steina do strumyka?

Minister przeraził się.

— Elo, czy to oskarzenie?

— Jak chcesz!

— Elo przyprowadzasz mnie do rozpacz.

— Nic nowego. Potężny człowiek był w okropnym wzburzeniu. Zawsze pamiętał o jej groźbach. A jednak myślał, że uda mu się nią ovladnąć.

— Elo — krzyknął dziko — zdaje się że najlepszym będzie gdy się pogodzimy. Stangret, o któregośmy się zawsze sprzecali, już nie istnieje. Nie wznawiajmy już tej sprawy!

— Tak sądzisz? — zawołała a ja ci zapowiadam, że nie spoczne, aż on nie znajdzie się znowu w pałacu i nie zostanie koniuszym.

Minister zerwał się.

— Naco, poco, każę go psami wyszczuć!

— Zobaczymy!

— Uczynię to.

— Nie podtrzymuj twoich słów, a jeżeli się jeszcze raz poważysz w skrytości występować przeciw niemu, pójdę do księżnej, i opowiem jej szczerą, bardzo ciekawą historję.

Poblady jeszcze bardziej.

— Ach, koniecznie pragniesz skandalu?

— Tak, jeżeli nie zmienisz swego zdania, zawołała prawie dziko — znam więcej twoich tajemnic, niż przypuszczasz.

— Elo!

— Ha, mnie nie oszukasz, czy sądzisz że nie wiem, komu dałeś rozkaz sprzątnięcia stangreta?

— Śmiesznie, powiadam ci, ten człowiek jest mi zupełnie obojętny.

— Popadasz wciąż w sprzeczności — znam owego łotra.

On zaśmiał się wymuszonym śmiechem.

— Elo, jesteś wzburzona i majaczysz.

Teraz stała tuż przy nim.

— Zaprowadzisz mnie do swej pracowni? — rzekła tajemniczo.

— Dlaczego?

— Bo chcę ci pokazać tajemniczą szafę na ścianie.

Minister wydał dziwny głos z piersi.

— Elo, tyś mnie szpiegowwała.

— Oczywiście, przed tobą trzeba się mieć na baczności i wszelkiej broni używać. O, nie mój drogi, ja wiem wszystkie twoje srawki, wszystkie, teraz nie masz nikogo pod ręką, ktoby i mnie podstępnie sprzątnął. O nie tego też nie potrzebuję się obawiać, bo że ci nie jestem obojętna, tego dowodzi twoja wściekła zazdrość.

Uchwycił się krzesła. Ale spojrzanie, które żonie rzucił, zapowiadało nieszczęście.

Czy ta groźba do niej się odnosiła czy do — stangreta?

Ela zdawała się być zupełnie panią sytuacji.

— Nie obawiam się ciebie, bo nawet nie masz mocy szkodzić mi.

On milczał wciąż jeszcze.

Wzrok jego jednak zapowiadał burzę.

Ale żadna obawa nie malowała się na twarzy jego żony,

— Szukaj stangreta — rzekła cicho a gdy go znajdziesz to pamiętaj, że jego miejsce nie będzie więzniu.

Zażmiał się tajemniczo.

— Pragnę znowu mieć tego sługę — mówiła.

— Nigdy!

Wtedy odwróciła się od niego dumnie.

Kiedy minister był jeszcze w swej bezgranicznej wściekłości, w stanie takim, w jakim właśnie był niebezpiecznym i nawet swej żonie groził,

Obchód Rocznicy 3-go Maja na kolonji. Polskiej Aguiá Branca (Espirito Santo)

Dzień wstał jasny, słoneczny, uroczysty. Złocista tarcza słońca szybko wtopczyła się na pogodne sklepienie nieba, jak gdyby oznajmiając, iż dzień tak uroczysty żaden cień nie zachmurzy. I szło sobie niezmiennym od prawiaków szlakiem jasne, gorące - szło, a nic nie zamąciło, nic nie zasłaniało czystego oblicza jego. Wkrótce i poranne opary tu i ówdzie jak gdyby zapomniane zniknąć zaczęły, jeno rosę srebrzyste tysiącem refleksów świetlnych odbijając, stwarzały obraz przejrzysty, świeży, pachnący.

Bo też i niepowzedni to dzień dla polskiej kolonji w Aguiá Branca. Wszak to w tym właśnie dniu najdroższa sercu każdego Polaka czczona będzie pamiątka, tem właśnie droższa, iż zdala od ukochoanej Ojczyzny. Tysiące i tysiące kilometrów - hen za tymi górami, morzami, hen daleko, gdzie jeno myśl najserdeczniejszem uczuciem płonąca biegnie i łączy się niewidzialnymi nićmi o tym, co tam, to samo dziś czują - z braćmi w ukochoanej Ojczyźnie.

Poważne olbrzymie wspaniałej puszczy podzwrotnikowej stoją w bezruchu niemo, uroczyste jak gdyby w poważnym nastroju wyczekiwania, gdy spełni się ów mistyczny cud duchowych połączeń poczucia patriotycznego.

Na kolonji tymczasem wre gorączka ostatnich przygotowań by jak przystało na naród o tradycjach i wielkich i starych, godnie wystąpić, godnie ten dzień przyjąć ku chwale Najjaśniejszej.

Gdzieś w oddali donośny głos trąbki. Po linii S. José zdaża na wspólne miejsce zbiórki pieszy oddział strzelców z rozwiniętym

sztafndarem na czele. Dość spora grupka junackich a czerstwych twarzy. Idą z werwą pośpiewując a stokrotne echo od pobliskich ścian odbite gromko odpowiada. Idzie piechota!

Koszule białe, rogatywki koloru khaki a z boku różyczki biało-amarantowe i pióro... Idą zważym, równym krokiem, ziemia tętni - wreszcie są na miejscu. Słowa komendy krótkie ostre - sprawne wykonanie szeregu ruchów. Z drugiej strony grupują się końmi. Dok. nastąpi.

Znajdź zawsze i wszędzie najlepszą, najczystsza i najtańszą kawę „LIBERAL”. Do nabycia we wszystkich sklepach. Zawiadomiasz Sz. Rodaków, że kupuje się wosk, miód, skórki zwierzęce i włosien koński. Płać się najwyższe ceny.

Rua Marechal Floriano Peixoto Nr. 1186 - Telefon 9-5.

CAFE LIBERAL
O MAIS PREFERIDO!

UM SO TIPO FONE: N° 95 SABOROSO
UMA SO QUALIDADE AROMATICO
UMA SO ESPECIALIDADE GENUINO!

GRANDE TORREFAÇÃO E MOAGEM DO CAFE LIBERAL
H. ROBERTO MICHELIS
CURITIBA - RUA MARECHAL FLORIANO, 1186 - PARANÁ

Główny depozyt kawy „LIBERAL” „Armazem Reque” T Kubisa Praça da Ordem 30 i w sklepie spożywczym Gontarskiego - rua Alferees Poli, Nr. 1199 - Tel. 6-7-2. 25-6m

Franciszek Wodzik
ADWOKAT

Prowadzi wszelkiego rodzaju sprawy sądowe, handlowe i spadkowe, oraz udziela odpowiednich informacji.
Biuro przy ul. Dr. Flores n. 91 czynne od 9 do 11 i od 2 do 4.
PORTO ALEGRE
Dla Rodaków zniżka.

BÓL
Jedynym środkiem dla uśmierzania go jest
UŻYCIE
BALSAMU
STA. HELENA

AIR FRANCE
CORREIO AEREO

POCZTA POWIETRZNA FRANCUSKA

Przewozi listy, małe przesyłki i paczki.
Odloty z Kurytyby:
VE CZWARTKI: na południe do Porto Alegre, Pelotas, Rio Grande, Montevideo, B. Aires, Chile i Peru
W PIĄTKI: na północ aż do Natal, do Europy i do Polski.
PRZEDSTAWICIEL
THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco nr. 195-209
KURYTYBA
Mowi się po polsku.

Ziemia na sprzedaż

Sprzeda się za cenę przystępną 27 akrów ziemi, 15 do sadzenia i 12 herwalu z zabudowaniem, w takowej znajduje się dużo piniorów, imbuji i innego drzewa do opał, woda jest znakomita, ziemia ta jest całkowicie ogrodzona i zalegalizowana, w odległości od Malletu 4 kilometry.
Blizszych wiadomości udziela upoważniony pan **ALEKSANDER SOBOCINSKI** w Mal. Mallet, Paraná.

Café Gury

PALENIE I MIELENIE KAWY

Fortunato Leite Dias de Paiva

Telefon Nr. 1179 - Adres dla telegramów: „TYBA”.
Rua Commendador Araujo Numer, 107
Curityba Paraná

NIE RÓB DOŚWIADCZEŃ!!!
JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYŚCIĆ KREW
UŻYJ **ELIXIR DE NOGUEIRA**

Farmaceuta chemika - **JOÃO DA SILVA SILVEIRA**
Pokonuje SYPHILIS we wszystkich periodach: WYRZUTY, RANY WOGÓLE, REUMATYZM, ECZEMY.
Zalecany przez najlepszych lekarzy!!!

WIELKI SKLEP POLSKI
DOMAŃSKI & WABERSKI
RUA COMMENDADOR ARAUJO Nr. 106-110

Ma zawsze na składzie mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą; cukier, ryż, sól, śmietanę, soki, rodzynki i konserwy owocowe wszelkiego rodzaju. Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki. Posiada trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach. Kupuje proekta rolne, jako to: kukurydzę, fasole, ziemniaki masło, jaja, drzewo i t. p.
SPRZEDAŻ NA KOLONJE HURTOWA I DETALICZNA
CENY PRZYSTĘPNE. Posiada filję w Arankarij.

Hotel Polski
HOTEL MARTINS)
Marcina Jarugi

Curityba **ULICA RIACHUELO 114** Paraná
Vis à vis Pałacu Muncypalnego róg placu Dr. Generoso Marques
Telefon, 989 - Caixa postal, 463 - Adres telegraficzny "HOTEMAR".
Urządzenie pierwszorządne w modnym żelazo-betonowym pałacvku, z wszelkimi wygodami i higieną
KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. CENY PRZYSTĘPNE. SALON NA PRÓBY I WIZORY.

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI
DLA POŁUDNIOWEJ AMERYKI

Kapitał fr. 100.000.000.00
Rezerwa „ 139.000.000.00

Centrala PARYŻ (Rue Halewy 12)

FILJE W BRAZYLII: S. Paulo - Rio de Janeiro - Santos - Curityba - Porto Alegre - Recife - Rio Grande - Bahia.
AGENCJE: Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espirito Santo do Pinhal, Jahú Mocóco, Ourinhos, Paranaíba, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, Rio Preto, S. Carlos, S. José do Rio Preto, S. Manoel.
ARGENTYNA: Buenos Aires - Rosario de S. Fé.
CHILE: Santiago - Valparaiso.
COLOMBIA: Barranquilla - Bogotá.
URUGUAY: Montevideo.

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki skutkiem ostatnio wydanych przez Kontrolę Bankową zarządzeń, może operować zagranicznymi papierami wartościowymi każdego rodzaju monet i każdej wysokości, z wyjątkiem jedynie urugwajskich pezów w złocie, gdyż ta moneta podlega jeszcze w Urugwaju pewnym ograniczeniom. Jest upoważniony do wystawiania czeków lub poleceń płatności listownie i telegraficznie - w każdej wysokości, w każdej monecie i na każdy rynek zagranicy.
Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki przyjmuje depozyty dyspozycyjne á vista, z wypowiedzeniem lub na stałe, płacąc dobre procenta.
Bank prosi swą Szan. Klijentelę o informowanie się o każdej operacji bankowej - adresując zapytania wprost do filji w Kurytybie (Sucursal em Curityba - Rua 15 de Novembro 316), albo pod adresem jego agencji w Ponta Grossa i Paranaíba

DYPLOMOWANY
LEKARZ DENTYSTA

Jan Skalski
posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.
Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18
Rua Aquidaban 1985
Róg ul. Brigadeiro Franco
Kurytyba - Paraná

LEKARZ - DENTYSTA
Z dypl. Uniwersytetu Parańskiego
JANINA FURMANIAK SCHMIDTINGER

Wykonuje wszystkie prace dentystyczne: leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów i szerek i t. d. Wykonanie gwarantowane, ceny przystępne.
KONSULTORJUM: Rua Treze de Maio Róg Trajano Reis w Kurytybie
Przyjmuję od godz. 8-12 i od 1-5 popoł.

Casa de Saude
SÃO FRANCISCO

DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA
CURITYBA, ULICA SÃO FRANCISCO, 25
DR. JORGE MEYER FILHO

Na sposób nowoczesny urządzona klinika. Wzorowa czystość i higiena. Uprzejma obsługa. - Ceny przystępne.
Nowoczesny aparat Roentgena. - Sztuczne ultra-fioletowe promienie słoneczne. - Zystoskopia i t. d.
Specjalność: Operacje, leczenie chorób, kobiecych, pomoc przy porodach, stosowanie sztucznego pneumatothorax w cierpieniach płuc.
Godziny przyjęć: od 10 do 11,30 i od 4 do 6 wiecz.

Singer
com
BAYER

L. A. N. O. L. U. H. M.
161 RUA RIACHUELO 161

KUPIJCIE NA RATY WYŚMIENITE ZIEMIE na kolonji „NOWA WOLA“

Klimat zdrowy - Dobre urodzaje -
Obfitość czystych wód źródłanych

Na „Nowej Woli“ udają się i dobrze plonują:
WSZELKIE ZBOŻA
ZIEMNIANKI
ROŻNE WARZYWA
DRZEWA OWOCOWE

Zbyt na produkty zagwarantowany

Wszelkich informacji udziela: administrator kolonji Stefan Wolski Colonia Nova Wola - Estação Artur Bernardes - Correio Barra Bonita - Paraná, lub Cia Colonizadora e Mercantil Paranaense Curityba rua Carlos de Carvalho 603 - Caixa postal 222.

MALA REAL INGLEZA

Sprzedaje się szylkarty 3-jej klasy do Europy, jak: do POLSKI, ŁÓDZKI, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRII, RUMUNJI, BESARABJI etc.

DATY ODJAZDU OKRĘTÓW ZE SANTOS

DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES		ZE SANTOS DO EUROPY	
ARLANZA	4 czerwca	ARLANZA	15 czerwca
H. CHIEFTAIN	11 czerwca	H. MONARCH	17 czerwca
ASTURIAS	15 czerwca	ASTURIAS	24 czerwca
H. PRINCESS	25 czerwca	H. CHIEFTAIN	1 lipca
ALMANZORA	2 lipca	ALMANZORA	13 lipca
H. BRIGADE	9 lipca	H. PRINCESS	15 lipca
H. PATRIOT	23 lipca	H. BRIGADE	20 lipca
		ARLANZA	10 sierpnia
		H. PATRIOT	12 sierpnia
		ALCANTARA	19 sierpnia
		H. MONARCH	26 sierpnia

CIA. MARTE
Rua 15 de Novembro 257-261 - Kurytyba.
CAIXA POSTAL, 220 - TELEFON 451.

Polsko-francuskie linje okrętowe
CHARGEURS REUNIS
I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami które są najlepsze pod każdym względem

Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela jedyny przedstawiciel na Parane

THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco, 195-209 - CURITYBA.

„CRUZEIRO“
i
„SURPRESA“

Jedynie maki które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie

MŁYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)
AGENCI W KURYTYBIE:

Lattes & C^{ia}
Caixa postal, 325 Telefon 7-2-2
PRAÇA ZACHARIAS, 5 - CURITYBA

OBUWIE

dla mężczyzn i chłopców

Trwa w dalszym ciągu fantastyczna wyprzedaż końcowa po cenach FABRYCZNYCH.

Artykuł SOLIDNY I GWARANTOWANY

Tylko w DEPOZYCIE

Chapelaria Venus

Rua Quinze, esq. Dr. Muricy

Rozwój prasy światowej a dziennikarstwa polskie w Brazylii

(Dok ze str. 1-ej.)

kontakt z najszerszą masą abonentów, czytelników z całym społeczeństwem.

Ze wszystkiego cośmy powiedzieli wynika jednak niezbicie, iż gazecie współczesnej poza ludźmi, materialem, stosunkami i t. p.—potrzebne są przede wszystkim pieniądze. Pieniądze na reklamę, pieniądze na urządzenia techniczne, na organizację—na wszystko. Bo też „wielka potęga XX wieku”, lub jak ją często złośliwie nazywają kapryśna „kochanka XX wieku”, wymaga, jak wszystkie tego typu panie—przede wszystkim pieniędzy.

Jednak, jeżeli mowa o prasie mniejszej to przy umiejętnym, kulturalnym i ideowym ustosunkowaniu się do pracy dziennikarskiej w częściowym tylko zrozumieniu swego postępowania w społeczeństwie, można dotrzeć do „skarbcza” mas i przy jej udziale w postaci abonentów, czytelników i ogłaszających się, stworzyć odpowiednie podstawy finansowe, na prowadzenie pisma inaczej, jak to się dotychczas robi w Paranie. Twierdzenie, że szerokie masy społeczeństwa polskiego w Brazylii nie zdolne są do sfinansowania pisma na poziomie wyższym jak dotychczas, jest pomniejszeniem wartości tej masy, jest wyrazem pesymizmu ludzi niezadowolonych, z negatywnym nastawieniem do pracy społecznej.

Zbliżające się obrady Sejmiku są najlepszą okazją do rozpatrzenia tego, może najpoważniejszego czynnika wychowawczego mas. Należy pamiętać, że gazeta w naszych warunkach, na wychodźstwie jest poważnym środkiem upamiętnienia szerokiej masy wychowania i utrwalenia łączności z Macierzą.

To też delegaci Sejmiku powinni zastanowić się nad zagadnieniem następującym: jakie pismo jest potrzebne wychodźstwu polskiemu w Brazylii — gazeta organ, czy gazeta trybuna? Istnieją i będą istniały pisma organy, pisma ekspozytury, będące urzędowym wyrazem opinii jednego kierunku, jednej organizacji, interesów jednej grupy. Czy natomiast wykładnikiem naprawę pożytecznym i demokratycznym, będzie nie „organ”, urabiający opinie, ale gazeta — TRYBUNA — odzwierciedlająca opinię społeczną.

odzwierciedlająca cele, bogactwa poglądów, różnorodność interesów, zadań, bolączek, zagadnień, najrozmaitszych odcieni. Zresztą te dwie koncepcje gazety nowoczesnej nie są może tak nie do pogodzenia, tak wzajemnie się wykluczające, jak to na pierwszy rzut oka by się zdawało. Nawet gazeta „organ” może i winna na łamach swych udzielić miejsca, zdaniom odrębnym, artykułom dyskusyjnym, a szczególnie opisom faktów prawdziwych i autentycznych. Z drugiej strony gazeta o charakterze szerokiej trybuny, nie może całkowicie zabrać swego własnego oblicza. Za pomocą komentarzy, artykułów syntetycznych, może podsumować swoje wyniki ankiety, dyskusji, czy szeregu reportarzy, może nadać im swój ton, swoją ocenę.

Moim zdaniem, stworzenie takiego pisma polskiego w Paranie, pisma zdeklarowanego jako trybuna, stojącego otworem dla szerokiej masy społeczeństwa polskiego, bez względu na różnorodność poglądów i ideologii, jest koniecznością, bodaj najdłuższą i powinna być szeroko omówiona przez Sejmik. Żądamy, aby Sejmik, jako najwyższy wyraz zbiorowości polskiej w Brazylii, wypowiedział się w tej sprawie i może dałby tą drogą impuls poszczególnym jednostkom, które zapewniwszy sobie poparcie Sejmiku to znaczy całego społeczeństwa, zdołowałyby się na zrealizowanie tego zagadnienia.

10 czerwca 1935

Naczelna Rada Junacka WYJAŚNIA!

Ze pod nieobecność sekretarza NRJ. kol. W. Wójcika przy składaniu dodatku Junaka do niniejszego numeru „Gaz. Polskiej” wkradło się nieporozumienie. Materiał nadesłany do „Gazety Polskiej” — jako korespondencja „Z ruchu Junaka w Iwai” oraz „Wyniki zawodów harcercskich” został umieszczony w dodatku junackim bez wiedzy Nacz. Rady.

ŻĄDAJCIE dzisiaj jeszcze tytułu AMERICANOPOLIS

LICYTACJA MATERJAŁÓW

W soboty i inne dni o godz. 2-jej po południu

Licytator Abreu będzie sprzedawać na wolnej licytacji: Piękne odcinki materiałów, jak: Trykoliny, kretony, woale, perkaliki, szity, kaschá, linony i kratki. Pelucje meszkowane, w paski i kwiaty, drelichy kolorowe. Opaliny, zefiry, chitony, kaszmiry na ubrania męskie. Koce, kołdry, ręczniki, prześcieradła, skarpetki i pończochy damskie. Palta, paltoty i kamizelki włóczkowe i wełniane, atalhadó. Różne wyroby włóczkowe i różnych materiałów.

W soboty i wszystkie dni o 2 po południu, przy Av. João Pessoa n. 16.

Nabożeństwo żałobne za spokój duszy Marszałka Piłsudskiego

Staraniem Towarzystw i Organizacji polskich w Kurytybie, odbyło się dn. 11-go, w polskim kościele Św. Stanisława. nabożeństwo żałobne, za spokój duszy Marszałka Józefa Piłsudskiego. W bardzo gustownie, zielenią i kwiatami przybranej świątyni, stanął pięknie dekorowany katafalk, okryty sztandarem narodowym. Przed balaskami staniem chorążowie Towarzystw z sztandarami. W ławkach zajęli miejsce pan Konsul R. P. dr. Czesław Kulikowski z Małżonką, pan Wice konsul Józef Gruja, urzędniczy Konsulatu R. P., prezes C. Z. P. P., Stefan Gontarski, funkcjonariusze C. Z. P. p. Bolesław Mizerkowski, prezes Związku Polskiego, przedstawiciele prasy i bardzo wiele osób, których nazwiska nie zdołaliśmy zanotować. Wogóle mimo dnia powszedniego, bardzo wielka ilość wiernych zapełniła świątynię. Wszę Św. i Egzekwie odprawił Wielebny ks. Probosz Paweł Kupczyk. W czasie nabożeństwa śpiewał na chórze. Chór Św. Stanisława, pod batutą pani Heleny Skalskiej.

Z żałobnej karty

ś. t. p.

Grzegorz Darmorosa

liczący 64 lat, przybył z Polski w roku 1895 do Ponta Grossy, członek komitetu kościelnego, członek T-wa Królowej Korony Polskiej, skarbnik T-wa S. Wincentego a Paulo, zacny patriota, gorliwy katol. k. mąż rzadkich cnót, 36-letni prenumerat „Gazety Polskiej” opłacający rok rocznie najpunktualniej swą pre-

„A BRANDINA”

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych pomadek i t. d.

Cukierki malinowe, kokosowe, miodowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Upraszamy Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki

„A BRANDINA”

Specjalność fabryki: Jaja cukrowe i

BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado, 300—304 Curytyba - Telefon, 1423 - Paraná.

Dr. Rodolpho Warnecke

Klinika lecznicza wogóle

Ex internista nadzwyczajny w zakładzie dla położnic przy Fakultecie Medycy w Rio de Janeiro, Sub-Dyrektor techniczny Protekcji i Pogotowia dla Dzieci w Paranie i Dyrektor Centralnej placówki tego Instytutu przy ul. 15 de Novembro Nr. 41, gdzie udziela porad od 10 do 11 w dni powszednie.

(17-a filja Instytutu Moncorro w Rio de Janeiro)

Specjalność: Choroby wewnętrzne, dziecięca i ustroju nerwowego

Konsultorium i rezydencja: Rua Aquidaban nr. 645 od 7 do 10 i od 13 do 17 godziny i w Apteece Avenida przy Avenida Luiz Xavier 14. Uwzględnić wezwania na Placówce Centralnej Instytutu, rua 15 de Novembro n. 41 od 10 do 11

Telefon n. 481

DENTYŚCI

KLINIKA DENTYSTYCZNA Jacka Dromlewicza

Wprawia zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w złocie i kanczuku. Flombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Roboty pierwszorzędna. Ceny przystępne. RUA MONSENHOR CELSO 148 (1 pię) (Daw. 1-o de Março) CURITYBA

Klinika dentystyczna SEBASTIÃO LIMA

WYJMOWANIE ZĘBÓW 5\$000 Zabieg bezbolesny Pracę Tiradentes 469.

numeratę, opiekun Szkoły Sióstr Rodziny Marji, zmarł zaopatrzony S.S. Sakramentami dn. 1-go czerwca, dysponowany na daleką drogę wieczności przez Wielebnego prob. Roberta Bąka. Pogrzeb odbył się nazajutrz dn. 2 czerwca przy asyście proboszcza Roberta Bąka i ks. P. Tomeli Towarzyszyli żałobnemu konduktowi krewni, przyjaciele, znajomi, dzieci szkolne Sióstr Rodziny Marji i liczne zastępy wiernych. Za pośrednictwem red. Gazety Polskiej w smutku nieutulona żona i T-wo Królowej Korony Polskiej w Ponta Grossie składa wszystkim, którzy wzięli udział w tym smutnym obrzędzie serdeczne „Bóg Zapłać”.

Redakcja Gazety Polskiej składa szanownej żonie ś.p. Grzegorza Darmorosa szczerze wyrazy współczucia.

Walne półroczne zebranie Twa im. Ign. Paderewskiego odbędzie się dnia 23 b.m. o godz. 2 pop. W razie nie dościa do skutku w pierwszym terminie, odbędzie się nieodwołalnie w drugim terminie o godz. 3 pop.

Senzacyjna rozgrywka sportowa

21 kwietnia 1935

Wielka loteria hipiczna stanu Paraná SWEEPSTAKE

50 TYSIĘCY Premjum zasadnicze

Premjowane będą tylko bilety sprzedane

CAŁY BILET 25\$000

BANCO DO ESTADO DO PARANÁ

Z SIEDZIBĄ W KURYTYBIE Rua 15 de Novembro róg Monsenhor Celso Filje w Jacareinho i Paranáguá Załatwia wszelkie operacje bankowe. Przyjmuje wkładki na następujących warunkach:

Na rach. bieżący 2 1/2% rocznie
Wkładki popularne (do 20.000\$000) 5% rocznie
Za wypowiedzeniem 30 - dniowym 3 1/2% rocznie
Za wypowiedzeniem 60 - dniowym 4% rocznie
Za wypowiedzeniem 90 - dniowym 4 1/2% rocznie
Na termin 3 - mies. 4 1/2% rocz.
Na termin 6 - mies. 5% rocznie
Na termin 9 - mies. 5 1/2% rocz.
Na termin 12 - mies. 6% rocznie

UWAGA!

Wielka likwidacja!

Do Publiczności

CASA COLOMBO

50% zniżką dawnych cen w celu pozbycia się całego zapasu tych artykułów.

Ceny stałe przemarkowane

JEDYNA OKAZJA

Jedyny sklep, który otrzymał w tym roku nowe artykuły z zakresu KASHA, AKSAMITÓW I DRAPU wszelkich modnych odmian, na żakiety i suknie, które sprzedajemy po cenach bardzo niskich.

Korzystajcie z okazji

W CASA COLOMBO Rua Riachuelo, 110.

minie o godz. 3 pop. Ze względu na wielką ważność porządku dziennego, a szczególnie wybór nowego Zarządu, uprzejmie prosimy o jak najwcześniejsze przybycie. Zarząd.

Z żałobnej karty.

ś. t. p.

MARJA KUBIS

córka Michała i Marji Kubisów, siostra Klary, Franciszka, Jadwigi i Anny oraz znanych kupców i przemysłowców Jana, Wilhelma i Tomasza Kubisów, zmarła na udar serca dn. 7-go b. m. Rodzina ś. p. zmarłej składa

serdeczne podziękowanie wszystkim, którzy oddali zmarłej ostatnią posługę oraz zaprasza na mszę św. która się odbędzie za spokój duszy zmarłej dn. 13 b. m. o godz. 7,30 w kościele Św. Stanisława, za co zgóry dziękuje staropolskim Bóg zapłać.

Kancelarz brazylijski Macedo Soares wyjechał krążownikiem argentyńskim z Buenos Aires do Montevideo, gdzie będzie uczestniczył w podpisaniu umowy handlowej brazylijsko urugwajskiej, a następnie wyjedzie statkiem „Cap Arcona” z powrotem do Rio de Janeiro.

Empreza C. Universal Ltda.

Rua 15 de Novembro 384 Curytyba

Rezultat losowania z mies. maja

48.315
58.315
68.315
78.315
88.315
8.315
315
15
5
4

Następne losowanie odbędzie się w dni 26 czerwca.

OFFICINA MECHANICA

DE ERVINO KOCH
Naprawa i cz.ści maszyn do pisania orazkasy refestracyjne. Na zamówienie wstawia do jakiegokolwiek maszyny litery polskie. Posiada również na składzie taśmy do maszyn do pisania wyrobu krajowego i zagranicznego oraz taśmy metrowe. Specjalny papier do czyszczenia liter. Nakrycia do maszyn od 10\$000 wzwyż. Sprzedaje również maszyny do pisania używane w dobrym stanie. TRAVESSA MARUMBY, 156. — Telefon 1-4-0-8.

Ubrania nowe i używane, kapelusze, obuwie po cenach specjalnych dla kolonistów sprzedaje

Tinturaria „ROMANIA”
pomiedzy PRAÇA TIRADENTES i ul. DR. MURICY.
FILJA: Ul. Barão do Rio Branco 264.
naprzeciw Palacio do Governo.

CASA MAZER

Praca Dr. Generoso Marques nr. 97 — obok Prefektury Muncyp.
Wielki wybór ubrań dla dzieci
Drobiazgi galanteryjne i Fabryka czapek.
Wykonują się ubranka na miarę.
MÓWI SIĘ PU POLSKU.

„GAZETĘ POLSKĄ” JAK I KALENDARZE nabywać można u Floreckiego, CHARUTARIA LIBERTY, Pracę Tiradentes, dawniej telegraf.

Prenumeratę roczną i półroczną „Gazety Polskiej” przyjmuje Florecki CHARUTARIA LIBERTY, Pracę Tiradentes, dawniej telegraf.